
AÐALSKIPULAG AKRANESS 2005-2017

GREINARGERÐ
STEFNA OG SKIPULAGSÁKVÆÐI

30. JANÚAR 2006

**TEIKNISTOFA
ARKITEKTA**
GYLFI GUÐJÓNSSON
OG FÉLAGAR ehf.
arkitektar faí

AÐALSKIPULAG AKRANESS 2005-2017

GREINARGERÐ
STEFNA OG SKIPULAGSÁKVÆÐI

30. JANÚAR 2006

**TEIKNISTOFA
ARKITEKTA**
GYLFI GUÐJÓNSSON
OG FÉLAGAR ehf.
arkitektar faí

© Akraneskaupstaður 2006

© Teiknistofa arkitekta, Gylfi Guðjónsson og félagar ehf. 2006

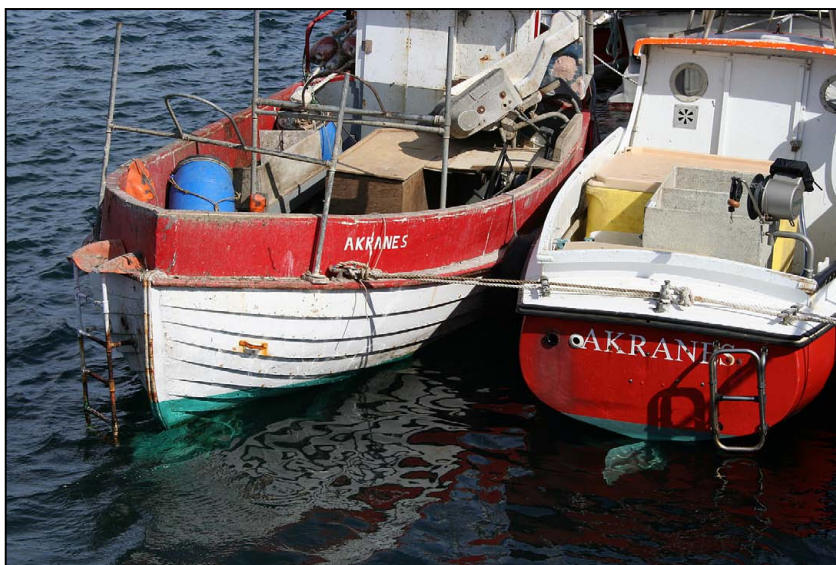
Ljósmyndir: © Árni Ólafsson nema efri myndir á bls. 46.

Afritun einstakra hluta úr bók þessari er leyfileg, enda sé þá getið heimildar. Afritun heilla kafla eða bókarinnar í heild, svo sem með ljósmyndun, prentun, hljóðritun eða á annan sambærilegan hátt, er þó aðeins heimil að fengnu skriflegu leyfi rétthafa.

EFNISYFIRLIT

1. Inngangur	5
1.1. Ágrip	7
1.1.1. Skipulagsgögn	7
1.1.2. Framsetning	7
1.1.3. Helstu skipulagsforsendur.....	8
1.2. Nokkur meginatriði skipulagstillögunnar	9
1.3. Samræmi við aðrar skipulagsáætlanir	11
2. Stefna.....	13
2.1. Leiðarljós	13
2.2. Íbúar og umhverfi.....	13
2.3. Atvinnulíf og þjónusta	15
2.4. Menningar-, félags- og fræðslumál	16
2.5. Samgöngur og tæknimál.....	17
3. Landnotkun	18
3.1. Almenn atriði.....	18
3.2. Umhverfi	18
3.2.1. Almenn atriði	18
3.2.2. Óbyggð svæði	19
3.2.3. Náttúruverndarsvæði, náttúruminjaskrá.....	19
3.2.4. Sérstök vernd – jarðmyndanir og vistkerfi.....	20
3.2.5. Hverfisvernd vegna náttúrufars.....	21
3.2.6. Skilgreining vatnasvæða og flokkun vatns.....	23
3.2.7. Svæði undir náttúruvá.....	25
3.3. Byggð	26
3.3.1. Almenn atriði	26
3.3.2. Íbúðarsvæði	27
3.3.3. Miðsvæði.....	32
3.3.4. Svæði fyrir verslun og þjónustu.....	34
3.3.5. Svæði fyrir þjónustustofnanir	35
3.3.6. Opin svæði til sérstakra nota	37
3.3.7. Athafnasvæði	39
3.3.8. Iðnaðarsvæði	40
3.3.9. Hafnarsvæði.....	42
3.3.10. Sorpförgunarsvæði	43
3.3.11. Landbúnaðarsvæði	44

3.3.12.	Svæði fyrir frístundabyggð.....	44
3.3.13.	Þjóðminjaverndarsvæði	44
3.3.14.	Húsavernd.....	45
3.4.	Samgöngur og þjónustukerfi.....	47
3.4.1.	Gatnakerfi	47
3.4.2.	Stígakerfi	48
3.4.3.	Almenningssamgöngur	48
3.4.4.	Flugvöllir, hafnir.....	48
3.4.5.	Veitur.....	48
3.4.6.	Efnistökusvæði.....	50
3.4.7.	Landfyllingar.....	50
3.4.8.	Skipulagi frestað	50
3.5.	Breytingar	52
3.5.1.	Helstu breytingar á framsetningu skipulagsuppdráttar	52
3.5.2.	Helstu breytingar á landnotkun	52
3.6.	Mat á áhrifum skipulagstillögunnar	55
4.	Skipulagsuppdrættir	57
4.1.	Aðalskipulagsuppdráttur, smækkaður í mkv. 1:30.000	57
4.2.	Séruppdrættir	58
4.2.1.	Stíga- og gatnakerfi	58
4.2.2.	Stofnlagnir, strandsvæði	59
4.2.3.	Náttúruvernd	60
4.2.4.	Minjavernd	61
5.	Kynning, afgreiðsla og samþykkt	62
5.1.	Kynning og samráð.....	62
5.2.	Auglýsing og afgreiðsla athugasemda.....	63
5.3.	Breytingar frá auglýstri tillögu	63
5.4.	Samþykkt.....	65
6.	Viðauki.....	67
6.1.	Mat á áhrifum skipulagstillögunnar, samanburðartölur	67

1. INNGANGUR

Tillaga þessi að aðalskipulagi Akraness fyrir tímabilið 2005-2017 er endurskoðun gildandi aðalskipulags (1992-2012) sem staðfest var í bæjarstjórn Akraness 17. janúar 1995 og staðfest af umhverfisráðherra 2. júní sama ár. Unnið hefur verið að endurskoðun aðalskipulagsins frá því í árslok 2003.

Vorið 2004 lauk umhverfis- og skipulagsnefnd við stefnumótun fyrir skipulagsvinnuna. Til grundvallar þeirri vinnu var lögð niðurstaða **íbúafings**, sem haldið var í september 2003 auk þeirra áætlana sem fyrir lágu í ýmsum málaflokkum s.s. **atvinnumálastefnu** (þeir fiska sem róa), **framkvæmdaáætlun í umhverfismálum** (Staðardagskrá 21, samþykkt 13. desember 2001) og **málefнасamningi** bæjarstjórnar. Stefnan var sett fram í Áfangaskýrslu 2, tillaga að stefnu í aðalskipulagi Akraness, og eru umhverfisþættir hennar í veigmiklum atriðum í samræmi við Staðardagskrá 21 og byggðir á þeim sjónarmiðum um byggð og umhverfi sem fram komu á íbúafinginu.

Í desember 2004 var lögð fram Áfangaskýrsla 3 um forsendur nýs aðalskipulags þar sem fjallað er um umhverfisþætti, byggð (íbúatölur, húsnæðismál o.fl.), atvinnulíf, félags- og fræðslumál, samgöngur og tæknimál. Jafnframt var unnið að endurskoðun aðalskipulagsuppráttar, skoðaðir valkostir og farið yfir ýmsar spurningar og álitamál. Drög að skipulagsupprætti og skipulagsákvæðum lágu fyrir haustið 2004.

Haldinn var almennur borgarafundur um drög að aðalskipulagi 23. febrúar 2005. Skipulagsgögn lágu einnig frammi á vefsíðu Akranesbæjar. Gefinn var frestur fyrir óformlegar athugasemdir og ábendingar, sem umhverfis- og skipulagsnefnd hafði til hliðsjónar við lokafrágang skipulagstillögunnar.

Stefna bæjarstjórnar í þeim málaflokkum sem aðalskipulagið tekur til er sett fram sem leiðarljós og meginmarkmið. Leiðarljós er yfirskrift fjögurra meginmarkmiða um íbúa og umhverfi, atvinnulíf og þjónustu, menningar-, félags- og fræðslumál og samgöngur og tæknimál. Þessir þættir hafa áhrif hver á annan þar sem aðgerðir á einu sviði geta stutt markmið og áætlanir í öðrum málaflokkum. Reynt er eftir föngum að setja markmið og skipulagsákvæðanir í heildarsamhengi þannig að aðalskipulagið megi nota sem áhald til þess að ná árangri í samræmi við sett markmið á sem flestum sviðum. Þau eru höfð í upphafi hvers kafla til þess að tengja saman stefnu og ákvæði.

Ólöf Guðný Valdemarsdóttir, fyrrverandi skipulagsfulltrúi Akranesbæjar, vann að gagnaöflun og undirbúningi verksins en Þorvaldur Vestmann Magnússon, sviðstjóri

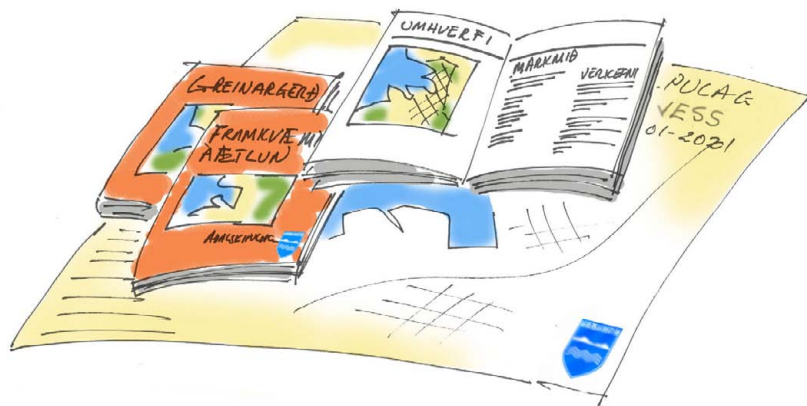
tækni og umhverfissviðs, hefur haft yfirumsjón með verkefninu fyrir hönd umhverfis- og skipulagsnefndar. Úrvinnsla, framsetning og frágangur skipulagstillögunnar var unnin af Árna Ólafssyni, arkitekt, og Hrund Skarphéðinsdóttur, verkfræðingi, starfsmönnum Teiknistofu arkitekta, Gylfi Guðjónsson og félagar ehf. Þorvaldur Vestmann og Hrafnkell Proppé, umhverfisfulltrúi Akraneskaupstaðar, ásamt fleiri starfsmönnum bæjarins komu einnig að gagnaöflun og úrvinnslu tillögunnar. Hrafnkell Proppé sá um kortlagningu reið- og göngustíga. Guðmundur Guðjónsson, landfræðingur hjá Náttúrufræðistofnun Íslands vann gróðurkort af bæjarlandinu og undirbjó tillögur um náttúruvernd vegna gróðurfars og fuglalífs.

Stefnumótun og tillögugerð var unnin af Teiknistofu arkitekta og heimamönnum í bæjarstjórn og skipulags- og umhverfisnefnd undir stjórn Magnúsar Guðmundssonar formanns skipulags- og umhverfisnefndar.

Aðal- og varamenn í Skipulags- og umhverfisnefnd eru Magnús Guðmundsson formaður, Kristján Sveinsson, Edda Agnarsdóttir, Lárus Ársælsson, Eydís Aðalbjörnsdóttir, Guðni Tryggvason, Reynir Leósson, Ingibjörg Haraldsdóttir, Þráinn E. Gíslason og Bergþór Helgason.

Aðal- og varamenn í bæjarstjórn eru Ágústa Friðriksdóttir, Guðmundur Páll Jónsson, Guðrún Elsa Gunnarsdóttir, Gunnar Sigurðsson, Jón Gunnlaugsson, Kristján Sveinsson, Magnús Guðmundsson, Sveinn Kristinsson, Þórður Þ. Þórðarson, Björn Guðmundsson, Eydís Aðalbjörnsdóttir, Guðni Tryggvason, Hallveig Skúladóttir, Hjördís Hjartardóttir, Margrét Þóra Jónsdóttir, Sigurður Pétur Svanbergsson, Sævar Haukdal og Sæmundur Víglundsson. Bæjarstjóri er Gísli Gíslason.

1.1. ÁGRIP

1.1.1. SKIPULAGSGÖGN

Tillaga að aðalskipulagi Akraness 2005-2017 er sett fram með eftirtöldum gögnum:

- Forsendur dags. des. 2004 og okt. 2005
- Aðalskipulagsuppdráttur nr. 4.2 dags. 30. janúar 2006
- Greinargerð, stefna og skipulagsákvæði dags. 30. janúar 2006
- Sérupprættir í greinargerð, dagsettir í október 2005:
 - nr. 4.2.1 stíga- og gatnakerfi
 - nr. 4.2.2 stofnlagnir og strandsvæði
 - nr. 4.2.3 náttúruvernd
 - nr. 4.2.4 minjavernd

Stutt ágríp af helstu forsendum er í kafla 1.1.3.

Á séruppráttum eru sömu ákvæði og á aðalskipulagsupprætti auk merkingar fyrir flokkun strandsvæða og þynningarmörk vegna fráveitu. Ef ósamræmi kemur fram milli séruppráttar og aðalskipulagsuppráttar gildir aðalskipulagsupprátturinn.

Einnig eru skýringarupprættir í greinargerð, samhjóða séruppráttum, ætlaðir til glöggvunar við lestur greinargerðarinnar.

Til staðfestingar eru greinargerð, stefna og skipulagsákvæði ásamt séruppráttum, og aðalskipulagsuppráttur nr. 4.2.

1.1.2. FRAMSETNING

Gerð er grein fyrir landnotkunarreitum í greinargerð þannig að fjallað er um nánast hvern reit eða hvert svæði bæjarlandsins. Hver landnotkunarreit er merktur á upprætti með bókstaf og númeri. Í töflu í greinargerð er tilgreind stærð reita í hektörum ($1 \text{ ha} = 100 \times 100 \text{ m} = 10.000 \text{ m}^2$), heiti eða afmörkun, almenn lýsing og tillaga að skipulagsákvæðum.

Afmörkun landnotkunarreita er breytt nokkuð frá gildandi aðalskipulagi. Kemur þar bæði til breytt skilgreining landnotkunarflokka í skipulagsreglugerð en einnig að nú er miðað við að mörk þeirra verði um miðlínur aðliggjandi aðalgatna. Flatarmál reita er því brúttóstærð sem felur í sér gatnakerfið. Samanlagt flatarmál landnotkunarreita gefur því einnig heildarflatarmál byggðar eða skipulagðs lands. Á skipulagsupprætti

eru aðalgötur, stofnbrautir og tengibrautir, lagðar ofan á reitina og fela þar af leiðandi markalínu þeirra þar sem svo ber undir. Ekki þarf að gera grein fyrir safngötum á aðalskipulagsupprætti og eru þær ásamt öðrum götum einungis sýndar sem hluti grunnkorts.

Landnotkunarreitir, s.s. íbúðarsvæði, sýna meginatriði og heildarmynd. Ekki eru skilgreind sérstök útfærsluatriði og smáatriði sem miðað er við að komi fram í deiliskipulagi viðkomandi svæða. Þetta á t.d. við um leikvelli, lítil opin svæði innan byggðar og einstök hús eða lóðir þar sem nú er starfsemi sem víkur frá meginlandnotkun, svo fremi sem hún er í samræmi við þann sveigjanleika sem skilgreindur er fyrir viðkomandi landnotkunarflokk (dæmi: verslun eða minni háttar atvinnustarfsemi, sem ekki hefur neikvæð áhrif á nánasta umhverfi, í íbúðarhverfi).

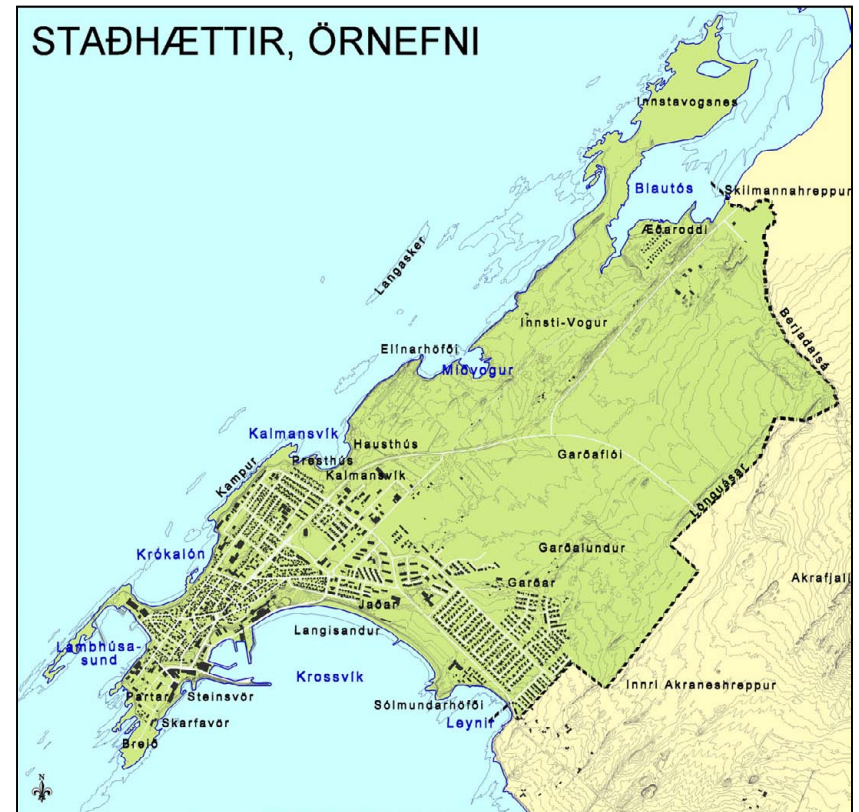
Á mörgum skipulagsreitum er gert ráð fyrir óbreyttu ástandi – þ.e. engum breytingum. Þar sem deiliskipulag er ekki fyrir hendi verða ekki gerðar breytingar á umhverfi nema með formlegri skipulagsgerð eða svo nefndri grenndarkynningu skv. 43 gr. skipulags- og byggingarlaga þar sem um minni háttar framkvæmdir er að ræða.

1.1.3. HELSTU SKIPULAGSFORSENDUR

Í árslok 2003 bjuggu 5.582 íbúar á Akranesi. Síðastliðinn áratug hefur íbúum á Akranesi fjölgað í kringum 0,5% á ári að jafnaði. Mest hefur fjölgunin verið síðustu 7 árin, eða um 1,4% á ári að jafnaði, mest árið 1999 um 3%. Á árunum 1993-1996 fækkaði íbúum Akraness nokkuð eða sem nemur um 0,5% til 1% á ári.

Unnin var íbúaspá út frá þrenns konar forsendum; a) mannfjöldaspá Hagstofu Íslands fyrir landið allt, b) að árleg fjölgun íbúa fylgi meðaltali af spá Hagstofu Íslands og höfuðborgarsvæðisins, þ.e. 1,0% árleg fjölgun í byrjun skipulagstímabilsins sem fer niður í 0,97% í lok þess og c) að árleg fólksfjölgun fylgi svokölluðu AR-líkani sem er meðaltalsfjölgun um 0,7% á ári. Út frá þessum forsendum má ætla að íbúafjöldinn á Akranesi verði á bilinu 6.200 til 6.410 árið 2017.

Aldurssamsetning íbúa Akraness mun breytast nokkuð á skipulagstímabilinu. Hlutfall barna og ungmenna af heildarmannfjölda lækkar, hlutfall fólks á starfsaldri breytist lítið en hlutfall fólks á eftirlaunaaldri hækkar umtalsvert enda hafa lífslíkur fólks aukist og fæðingartíðni dregist saman. Í framreikningunum vegur lækkandi hlutfall skólabarna á móti fjölgun íbúa þannig að tala barna og ungmenna á skólaaldri verður

Núverandi byggð, bæjarmörk og helstu örnefni

sú sama eftir 20 ár og í dag. Hins vegar gæti fólki á eftirlaunaaldri fjölgað um rúmlega 58% á tímabilinu miðað við sömu forsendur.

Út frá breyttri aldursskiptingu og breytingum á fjölskyldustærð má áætla að meðalfjöldi íbúa á hverja íbúð fari úr því að vera 2,9 árið 2003 í rúmlega 2,7 árið 2017.

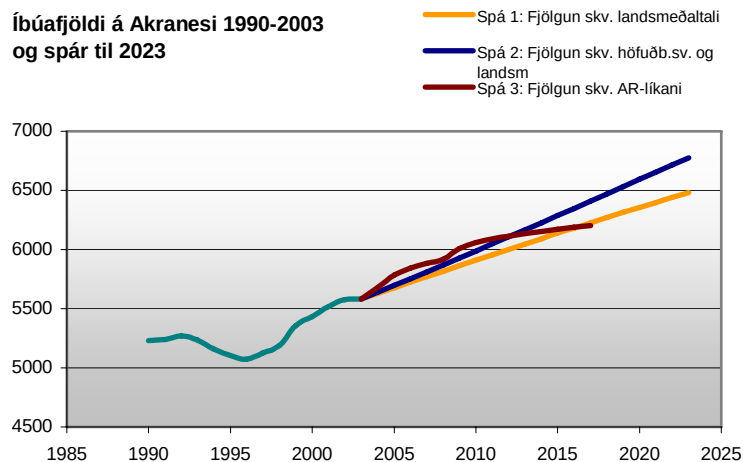
Miðað við þessar forsendur má áætla að þörf verði fyrir 350-410 nýjar íbúðir á Akranesi á skipulagstímabilinu en í aðalskipulagstillögunni er miðað við þann fjölda auk þeirra íbúða sem þegar er búið að leggja drög að með lóðaúthlutun og í deiliskipulagi. Miðað við þéttleikann 15,5 íbúðir á hvern hektara lands (íb/ha), sem er meðalþéttleiki núverandi byggðar, þarf 22-27 ha fyrir nýja byggð á skipulagstímabilinu. Miðað við hefðbundna einbýlishúsabyggð yrði landþörfin um 35-41 ha (10 íb/ha) en einungis um 17-21 ha ef miðað yrði við tiltölulega þetta blandaða byggð (20 íb/ha).

Árið 2003 voru skráð ársverk í sveitarfélaginu 2.995. Ef miðað er við sama hlutfall ársverka og mannfjölda áfram þarf að gera ráð fyrir um 360-550 nýjum ársverkum í sveitarfélaginu á skipulagstímabilinu, allt eftir því hvaða dæmi um mannfjöldaþróun stuðst er við. Hér er um mjög grófa nálgun að ræða og mikil óvissa bæði í forsendum og reikningum. Líklegt er að ný störf skiptist milli atvinnugreina að mestu á svipaðan hátt og núverandi skipting starfa í sveitarfélaginu en þó með auknu vægi starfa í hvers kyns þjónustu og viðskiptum. Í grófum dráttum má miða við að vöxtur þessara greina samsvari öllum þeim störfum sem reiknað er með. Grófaætlað má búast við sem næst óbreyttum fjölda starfa í öðrum atvinnugreinum þrátt fyrir lækkandi hlutfallstölu þeirra. Ef miðað er við að um 90 m² lands þurfi fyrir hvert skrifstofustarf og 220 m² fyrir hvert starf í verslun og sérhæfðri þjónustu má áætla að landþörf undir verslunar- og þjónustusvæði, miðbæjarsvæði og þjónustusvæði vegna nýrra starfa fram til ársins 2017 verði um 7-10 ha. Hluta þeirrar landþarfar verður mætt á svæðum innan núverandi byggðar á lóðum sem þegar er búið að taka í notkun en eru ekki fullnýttar auk þess sem gera má ráð fyrir einhverri endurnýjun byggðar, bæði í miðbæ og á eldri athafnasvæðum.

1.2. NOKKUR MEGINATRIÐI SKIPULAGSTILLÖGUNNAR

Umfjöllun um skipulagsákvæði er skipt í þrjá meginkafla. Í fyrsta lagi er fjallað um umhverfið, í öðru lagi um byggðina og í þriðja lagi um samgöngur og þjónustukerfi. Skipulagstillagan byggist á ítarlegum markmiðum sem skipulagsnefnd hefur

Íbúafjöldi á Akranesi 1990-2003 og spár til 2023

unnið í nánú samráði við bæjarbúa, stjórnámálamenn, fagnefndir og starfsmenn bæjarins.

Í aðalskipulagi Akraness er lagt til að nær öll strandlengjan innan skipulagssvæðisins, að frátalinni höfninni, Lambhúsasundi og Leyni, njóti hverfisverndar vegna landslags, náttúrufars og auðugs fuglalífs auk þess sem svæðin hafa mikið útivistargildi. Einnig er lagt til að skilgreind verði hverfisvernd á svæði við Innstavog þar sem leitast verði við að endurheimta votlendi svo og við Miðvogslæk neðan Þjóðvegjar. Í hverfisvernd felast sérstök verndarákvæði, sem bæjarstjórn setur, án þess að um lögformlega friðun sé að ræða.

Stærstu breytingarnar sem gerðar eru á landnotkunarflokkum á Akranesi eru annars vegar að skilgreint er samfellt miðsvæði eða miðbær þar sem áður var sýnd landnotkun hvernar lóðar fyrir sig. Á miðsvæði verður fjölbreytt blanda stofnana, verslana og íbúða. Miðbæjarsvæðið nær frá Skólabraut um Akratorg, Kirkjubraut, Skagaverstún og Stíllholt að Þjóðbraut. Miðbænum er skipt í fjóra hluta með ólíkum skilmálum. Hins vegar er iðnaðarsvæðum gildandi aðalskipulags skipt í hafnarsvæði, athafnasvæði og iðnaðarsvæði til samræmis við gildandi skipulagsreglugerð.

Meginhluti byggðarinnar mun þróast innan Þjóðvegjar og mynda samfellt bæjarumhverfi með eldri hlutum bæjarins. Auk þess er afmarkað íbúðarhverfi norðan Kalmansvíkur og athafnasvæði og iðnaðarsvæði norður með Þjóðvegi sunnan Höfðasels. Afmörkun íbúðarbyggðar í Skógarhverfi er breytt frá því sem er í gildandi aðalskipulagi. Einnig er gert ráð fyrir að austurhluti sandþróar Sementsverksmiðjunnar verði tekinn undir íbúðarbyggð á síðari hluta skipulagstímabilsins.

Í aðalskipulaginu er gert ráð fyrir þéttingu núverandi byggðar m.a. með aukinni íbúðarbyggð í miðbæ (á miðsvæðum) og ákvæðum um deiliskipulag eldri hverfa þar sem stefnt verði að þéttingu byggðarinnar.

Hafnarsvæðið er stækkað þannig að afmarkaðar eru útlínur svo nefndrar Skarfatangahafnar eftir frumhönnun Siglingastofnunar með nýjum hafnargarði og athafnasvæðum.

Gerð er grein fyrir göngu- og hjólreiðastígakerfi og reiðleiðum um bæjarlandið. Stígakerfið er flokkað á þann hátt að stofnstígar innan byggðar njóta forgangs í uppbyggingu og viðhaldi og þær verða einnig meginhjólaleiðir þar sem gert er ráð fyrir endurbótum og aðgerðum til þess að auðvelda hjólreiðar og gera þær öruggari.

Við Lambhúsasund

Grásleppukarlar eftir Jón Pétursson

Þjóðbraut verður gerð að megin aðkomuleið að bænum úr norðri, m.a. vegna þungaflutninga frá sementsverksmiðjunni og hafnarsvæðinu, sem munu þar með hafa minni áhrif á íbúðarbyggð. Felld er út tengibraut norður úr Flata- og Skógarhverfi að þjóðvegi. Skipulagi er frestað á svæði utan um hugsanlega veglínu breytts þjóðvegar, svo nefndrar Grunnavogsleiðar norðan byggðarinnar, í samræmi við gildandi svæðisskipulag þar sem ekki eru forsendur á þessu stigi til þess að festa leiðina í aðalskipulagi.

Ekki er talin hætta á annarri náttúruvá á skipulagssvæðinu en sjávarflóðum á þeim svæðum er lægst standa, Ægisbraut og Breið. Svæðin eru ekki afmörkuð nánar á skipulagsupphætti en unnið er áfram að byggingu og endurgerð sjóvarnargarða á skipulagssvæðinu eftir áætlun Siglingastofnunar þannig að byggð standi ekki hætta af flóðum.

Minni háttar breytingar á afmörkun landnotkunarreitna eru gerðar víða auk þess sem aðalskipulagið er samræmt fyrirbyggjandi deiliskipulagsáætlunum og áorðnum breytingum. Listi yfir breytingar frá gildandi aðalskipulagi Akraness er í kafla 3.5.

1.3. SAMRÆMI VIÐ AÐRAR SKIPULAGSÁÆTLANIR

Svæðisskipulag sveitarfélaganna sunnan Skarðsheiðar var samþykkt árið 1994 en sumarið 2005 var samþykkt að fella það úr gildi til þess að flýta fyrir og auðvelda auglýsingu og gildistöku tillagna að aðalskipulagi í sveitarfélögunum Innri-Akraneshreppi, Hvalfjarðarstrandarhreppi, Leirár- og Melahreppi og Skilmannahreppi. Sveitarfélögin lýstu því jafnframt yfir að strax yrði hafist handa um gerð nýs svæðisskipulags og hefur samvinnunefnd um gerð þess verið skipuð. Jafnframt er hafin gerð svæðisskipulags fyrir allar hafnir Faxaflóahafna sf.

Í tillögu að aðalskipulagi Akraness felast breytingar á afmörkun landnotkunarflokka innan bæjarmarkanna frá því sem sýnt var í svæðisskipulaginu þótt ekki sé þar um að ræða nein grundvallarfrávik frá stefnumótun eða markmiðum skipulagsins. Niðurfelling svæðisskipulagsins auðveldar því á sama hátt auglýsingu og gildistöku nýs aðalskipulags Akraness eins og hinna sveitarfélaganna á svæðinu.

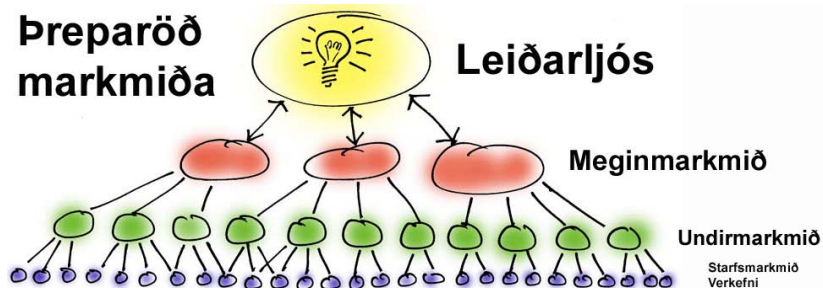
Í tillögu að aðalskipulagi Skilmannahrepps, sem send voru bærarstjórn Akraness til kynningar sumarið 2004, var gert ráð fyrir íbúðarbyggð syðst í hreppnum við bæjarmörk Akraness. Íbúðarsvæðið var áformað í áætluðu vegstæði Grunnafjarðarleiðar sbr. þágildandi svæðisskipulag og í nábýli við gróft iðnaðarsvæði í Höfðaseli og gamla

sorphauga. Vegna misskilnings gerði Akraneskaupstaður ekki athugasemd við drögin. Í aðalskipulagi Akraness er miðað við óbreytta legu Grunnafjarðarleiðar og er skipulagi í vegstæði hennar frestað. Gera þarf ráð fyrir henni á sama hátt í aðalskipulagi Skilmannahrepps og er því íbúðarbyggð syðst í hreppnum, eins sýnd var í skipulagstillögu, talin óraunhæf.

Lögð hafa verið drög að íbúðarbyggð í Innri Akraneshreppi við bæjarmörkin við Akranes. Bæjaryfirvöld á Akranesi leggja áherslu á að stækkun þéttbýlis á svæðinu þurfi að vera skipulögð í beinu samhengi við núverandi þéttbýli á Akranesi. Gatnakerfi aðliggjandi hverfa á Akranesi er með þeim hætti að auðveldlega má tengja safngötu til austurs en Innnesvegur (tengibraut) verður megintenging svæðanna. Akranesbær gerir ekki að öðru leyti sérstaklega ráð fyrir uppbyggingu grunnþjónustu fyrir aðliggjandi sveitarfélög.

Vatnsból og vatnsverndarsvæði Akurnesinga sem skilgreind voru í svæðisskipulaginu verða hluti aðalskipulags Skilmannahrepps og Innri- Akraneshrepps. Þar þarf að gæta sérstaklega að vatnsverndarmálum Akraness þannig að ekki verði heimilaðar framkvæmdir eða byggð sem áhrif geti haft á vatnsöflun eða vatnsgæði. Jafnframt er nauðsynlegt að haga skipulagi reiðleiða með þeim hætti að slíkri umferð verði ekki beint inn í íbúðarbyggð á Akranesi. Aðalskipulagsáætlanir Akraness og Innri-Akraneshrepps hafa verið samræmdar að því leyti.

2. STEFNA

2.1. LEIÐARLJÓS

Á Akranesi skulu vera góðar aðstæður fyrir öflugt og fjölbreytt atvinnulíf og fjölskylduvæn búsetuskilyrði í heilnæmu umhverfi, fallegum bæ með traustum samgöngum.

2.2. ÍBÚAR OG UMHVERFI

Meginmarkmið

Lögð skal áhersla á vandað bæjarumhverfi með fallegri bæjarmynd sem hafi jákvæð áhrif á lífsgæði íbúa og auki aðdráttarafl bæjarins.

Unnið verði markvisst að skipulags- og umhverfismálum í anda framkvæmdaáætlunar umhverfismála (Staðardagskrár 21) með það að markmiði að gera bæjarfélagið sem vænlegast til búsetu og reksturs fyrirtækja.

Undirmarkmið:

- Akranes á að vera áhugaverður og aðlaðandi bær í virku samhengi við byggðina á höfuðborgarsvæðinu.
- Viðhalda skal þeim jákvæðu eiginleikum bæjarumhverfisins sem ljá bænum sérstöðu og einkenni. Unnið verði að endurbótum á bæjarmynd og umhverfi þar sem þess er þörf m.a. með þéttingu byggðar. Með þéttingu byggðar er leitast við að auka hagkvæmni í uppbyggingu og rekstri bæjarins.
- Gamli miðbærinn skal endurskipulagður m.a. í samvinnu við þá sem þar búa eða reka fyrirtæki. Hann skal eflur sem þétt, lífleg, blönduð heildstæð byggð.
- Stefnt skal að því að meginhluti verslunar og þjónustu verði innan miðbæjar-svæðis.
- Á skipulagstímabilinu verði vöxtur bæjarins fyrst og fremst sunnan þjóðveggar auk einstakra annarra svæða.
- Smábýlalóðir í Vogahverfi verði felldar út úr skipulagi.
- Við gerð aðalskipulagsins verði miðað við að íbúafjölgun á Akranesi verði umfram landsmeðaltal. Fjölgun íbúa er forsenda vaxtar atvinnulífs og þjónustu-framboðs.

- Ef breyting verður á rekstri eða staðsetningu Sementsverksmiðjunnar sem dregur úr landþörf hennar á núverandi athafnasvæði verður það tekið undir íbúðarbyggð eftir því sem aðstæður leyfa. Í aðalskipulagi verður áfram gert ráð fyrir verksmiðjunni.
- Gert verði ráð fyrir blöndun húsagerða og íbúðagerða í nýjum íbúðarhverfum.
- Á Akranesi verði byggð að jafnaði ekki hærri en þrjár til fjórar hæðir. Frávik til hækkunar verði markviss og rökstudd.
- Ávallt verði nægt framboð byggingarlóða, bæði fyrir íbúðarhús og hvers kyns atvinnuhúsnæði.
- Áfram verði leitað leiða við að auka þátttöku almennings í skipulagsmálum, þannig að sjónarmið sem flestra komi fram.
- Á Akranesi eiga að vera fyrirmyndar aðstæður fyrir fjölskyldufólk, þ.e. gott, fallegt, öruggt og þroskandi uppeldisumhverfi fyrir börn og ungmenni.
- Sérstök áhersla skal lögð á að gera útivistarsvæði bæjarins aðgengileg og eftirsótt. Þau skulu tengd saman sem heild með stígakerfi bæjarins.

Langisandur

2.3. ATVINNULÍF OG ÞJÓNUSTA

Meginmarkmið

Akraneskaupstaður leggur áherslu á öflugt og fjölbreytt atvinnulíf sem bæði byggist á hefðbundnum atvinnugreinum og nýsköpun. Efla skal þjónustu við stóriðju og starfsemi á heilbrigðissviði. Aðstæður fyrirtækja í matvælaíðnaði skulu miðast við að þau geti verið í fararbroddi á heimsvísu.

Undirmarkmið:

- Sköpuð verði skilyrði til framþróunar atvinnulífs og fjölgunar starfa í bæjarfélaginu og á athafnasvæðinu á Grundartanga í samvinnu við nágranna-sveitarfélögin.
- Sett verði fram skýr stefna um skilgreiningu atvinnusvæða. Í deiliskipulagi iðnaðar- og athafnasvæða verði gert ráð fyrir sérstökum svæðum fyrir fyrirtæki í matvælavinnslu og matvælaíðnaði til þess að komast hjá hagsmunaárekstrum milli ólíkra atvinnugreina. Sérstök ákvæði verði sett um starfsemi á slíkum atvinnusvæðum.
- Unnið verði að því að byggja upp öflugt verknám og framhaldsnám á háskólastigi í tengslum við aðalatvinnugreinar bæjarins.
- Í aðalskipulagi skal gert ráð fyrir frekari þróun sjúkrahússins og tengdrar starfsemi á heilbrigðissviði.
- Stuðlað skal að því að hafnarsvæðið þjóni hagsmunum sjávarútvegs- og iðn-fyrirtækja á Akranesi. Jafnframt verði gert ráð fyrir smábáta- og lystibátahöfn og tengdri þjónustu. Gerð verði tillaga um stækkun hafnarsvæðisins með land-fyllingum.
- Ferðaþjónusta á Akranesi verði eflað með áherslu á sérstæða sögu mannlífs og atvinnulífs á Skaga. Aðdráttarafl bæjarins skal aukið með skírskotun til sérkenna og sérstöðu bæjarins m.t.t. sjósóknar og íþróttar.
- Gert verði ráð fyrir tjaldsvæði og þjónustu við ferðamenn í góðum tengslum við útivistarsvæði bæjarins í Garðalundi.
- Allar greinar atvinnulífsins skulu hafa sjálfbæra þróun að leiðarljósi og taka þátt í mótun og eftirfylgni framkvæmdaáætlunar umhverfismála (Std. 21).

2.4. MENNINGAR-, FÉLAGS- OG FRÆDSLUMÁL

Meginmarkmið

Á Akranesi skal vera fjölskylduvænt bæjarumhverfi sem mætir þörfum allra fyrir húsnæði, þjónustu, tómstundir, íþróttir og útivist. Stuðlað skal að fjölbreyttum möguleikum til náms og menningarstarfsemi.

Undirmarkmið

- Stuðlað verði að því að byggja áfram upp á Akranesi framsækið og nútímalegt skólastarf. Nýjum hugmyndum verði veitt brautargengi á öllum skólastigum frá leikskóla til háskóla.
- Metnaður verði lagður í frágang þess umhverfis sem börn alast upp í, þ.e. íbúðarhverfa, skólalóða og íþróttasvæða.
- Lögð skal áhersla á listræn vinnubrögð við mótun bæjarmyndarinnar og fegrun bæjarumhverfisins m.a. með skúlptúrum og útilistaverkum.
- Unnið verði áfram að uppbyggingu fjölbreyttrar íþróttaaðstöðu með áherslu á holla hreyfingu, almenningsíþróttir, skipulagt og þroskandi unglingastarf og keppnis- og afreksíþróttir. Í aðalskipulagi verði gert ráð fyrir nýju skóla- og íþróttasvæði í Skógahverfi.
- Lögð skal áhersla á áframhaldandi uppbyggingu safnasvæðisins að Görðum, þ.e. safnanna, umhverfis þeirra og aðkomu.
- Gert verði ráð fyrir svæði fyrir sjávargarð, sjávardýrasafn, þar sem áhersla verður lögð á lifandi sjávardýr og rannsóknir.
- Menningarstofnanir verði aðgengilegar og hafi ákveðinn sess í bæjarmynd og bæjarlífi.
- Í aðal- og deiliskipulagi skal gert ráð fyrir íbúðarbyggingum fyrir aldraða, bæði í tengslum við Dvalarheimilið Höfða og inni í almennri íbúðarbyggð.

Tálbeitan á Elínarhöfða (höf. Bjarni Þór).

2.5. SAMGÖNGUR OG TÆKNIMÁL

Meginmarkmið

Lögð skal áhersla á góðar og öruggar samgöngur. Stefna skal að því að almenningssamgöngur og hjóltreiddar verði raunhæfir valkostir sem flestra.

Undirbærmið:

- Í aðalskipulagi skal gert ráð fyrir endurbættu göngu-, reidd- og hjólastígakerfi í bæjarlandinu, m.a. við endurskipulagningu eldri hverfa, og með því stuðlað að aukinni útivist, hollri hreyfingu og vistvænum samgönguháttum. Hugað skal sérstaklega að ferlimálum fatlaðra við skipulag og framkvæmdir m.a. við stíga-kerfi bæjarins.
- Almenningsamgöngur innan bæjar verði bættar m.a. í þeim tilgangi að sporna við ofnotkun einkabíla í samræmi við framkvæmdaáætlun í umhverfismálum (Std 21).
- Haft verði frumkvæði að endurskipulagningu almenningsamgangna milli Akraness og höfuðborgarsvæðisins, Grundartanga og Vesturlands.
- Gera skal ráð fyrir hentugum útivistarstígum utan byggðar og meðfram allri strandlengjunni.
- Veitur bæjarins skulu tryggja nægjanlegt framboð af góðu vatni til neyslu og hitunar.
- Íbúar sveitarfélagsins skulu hafa aðgang að öflugri og öruggri gagnaveitu.
- Hreinsun fráveituvatns verði í samræmi við ákvæði reglugerða. Í aðalskipulagi er gert ráð fyrir stofnlögnum og hreinsistöð.
- Unnið verði að því að minnka umfang sorps til förgunar m.a. með flokkun og endurvinnslu. Í aðal- og deiliskipulagi skal gert ráð fyrir aðstöðu fyrir slíka vinnslu (grenndarstöðvar).

3. LANDNOTKUN

3.1. ALMENN ATRIÐI

Meginmarkmið

Unnið verði markvisst að skipulags- og umhverfismálum í anda framkvæmda-áætlunar umhverfismála (Staðardagskrár 21) með það að markmiði að gera bæjarfélagið sem vænlegast til búsetu og reksturs fyrirtækja.

- Áfram verði leitað leiða við að auka þátttöku almennings í skipulagsmálum, þannig að sjónarmið sem flestra korni fram.

Í þessum kafla greinargerðarinnar er fjallað um þá þætti sem lúta að landnotkun skipulagstillögunnar. Kaflarnir skiptast í þrjá hluta og fjallar sá fyrsti um umhverfið, þ.e. friðun og verndun vegna náttúrufars og auðlinda, annar kaflinn fjallar um byggðina og sá þriðji um tæknileg þjónustukerfi, þ.e. samgöngur og veitukerfi.

3.2. UMHVERFI

3.2.1. ALMENN ATRIÐI

Ströndin setur sterkan svip á landslag og umhverfi á Skaganum. Stór hluti landsins var áður votlendi og flói sem ræst hefur verið fram, þurrkað og ræktað. Búskapur hefur hins vegar lagst af innan skipulagssvæðisins og er hið ræktaða land nú aðallega notað til beitar. Fuglalíf er mikið og gróðurfar fjölbreytt.

Hér verður fjallað um umhverfisþætti skipulagsins, þ.e. umhverfið utan byggðarinnar, óbyggð svæði, friðun og verndun ákveðinna hluta þeirra. Gerð er grein fyrir friðlýstum svæðum, jarðmyndunum og vistkerfum, sem njóta sérstakrar verndar samkvæmt 37. gr. náttúruverndarlaga, og hverfisvernd vegna náttúrufars.

Samkvæmt skipulags- og byggingarlögum er sveitarstjórn mögulegt að setja fram stefnu og skilyrði um vernd náttúruminja, menningarsögulegra svæða eða bygginga, svo nefnda hverfisvernd, sem ekki felur í sér lögformlega friðun. Í aðalskipulagi skal þá gera grein fyrir hvaða þættir í umhverfi viðkomandi svæðis skulu njóta forgangs og tiltekinnar verndar. Ennfremur hvaða réttindi og kvaðir eru samfara hverfisvernd fyrir stjórnvöld og íbúa um landnotkun og framkvæmdir. Gerð er tillaga um hverfisvernd

Kalmansvík

Krossvík, Akrafjall

Á Langasandi

nokkra svæða innan skipulagssvæðisins vegna náttúrufars og útivistargildis (kaflí 3.2.4) svo og vernd þjóðminja og búsetuminja (kaflar 3.3.13 og 3.3.14).

3.2.2. ÓBYGGÐ SVÆÐI

Óbyggð svæði eru opin svæði til almennrar útiveru eða takmarkaðrar umferðar fólks þar sem ekki er gert ráð fyrir mannvirkjum öðrum en vegum, stígum, girðingum o.þ.h. Þau eru sýnd í ljósgrænum lit á skipulagsupprætti.

Stór hluti lands utan byggðarinnar er skilgreindur sem óbyggð svæði, m.a. gömul ræktarlönd. Einnig eru nokkur óbyggð svæði innan byggðarinnar sem nýtast m.a. sem leiksvæði. Hluti óbyggðra svæða eru verndarsvæði (friðland í Innstavogsnesi og hverfisverndarsvæði með ströndinni) og gilda þar sérstök ákvæði.

Hefðbundnar nýttar á óbyggðum svæðum haldast eins og verið hefur. Heimilt er að nýta óbyggð svæði sem garðlönd og til beitar þar sem aðstæður leyfa. Innan óbyggðra svæða er heimilt að leggja reiðstíga og göngustíga og byggja upp lágmarksaðstöðu vegna útivistar s.s. aðkomuleiðir, bílastæði og jafnvel salernisaðstöðu. Það fer eftir umfangi hvort vinna þarf deiliskipulag vegna slíkrar mannvirkjagerðar. Ekki er gert ráð fyrir varanlegum byggingum á óbyggðum svæðum.

Stefnt skal að því að öll beit á Akranesi verði innan girðinga eða í beitarhólfum. Beit skal hagað með hliðsjón af beitarþörf og gróðurverndarmarkmiðum, m.a. um endurheimt votlendis og að komið verði í veg fyrir ofbeit í samvinnu við hagsmunaaðila.

3.2.3. NÁTTÚRUVERNDARSVÆÐI, NÁTTÚRUMINJASKRÁ

Náttúruverndarsvæði eru afmörkuð í samræmi við lög nr. 44/99 um náttúruvernd. Í þeim er m.a. fjallað um friðlýstar náttúruminjar sem skiptast í 5 flokka.

1. Þjóðgarðar.
2. Friðlönd.
3. Náttúruvætti á landi.
4. Fólkvangar.
5. Friðlýstar lífverur, búsvæði og vistkerfi.

Auk þess eru svæði og náttúrumyndanir sem eru á náttúruminjasrá. Um náttúruverndarsvæði gilda lög um náttúruvernd ásamt auglýsingum um einstök svæði í Stjórnartíðindum og sérlögum um verndun einstakra svæða. Umhverfisstofnun veitir leyfi til framkvæmda þar sem hætta er á að spillt verði friðlýstum náttúruminum.

Eitt svæði innan bæjarmarka er friðlýst skv. náttúruverndarlögum. Blautós og Innstavogsnes er friðland og gilda um það sérstakar umgengnisreglur. Engin önnur svæði innan skipulagssvæðisins eru á náttúruminjaskrá.

Friðland

N 1. **Blautós og Innstavogsnes** eru friðlýst sem **friðland** skv. náttúruverndarlögum. Stærð svæðisins er 288 ha. Afmörkun friðlandsins á skipulagsupprætti er samkvæmt gögnum frá Umhverfisstofnun.

3.2.4. SÉRSTÖK VERND – JARÐMYNDANIR OG VISTKERFI

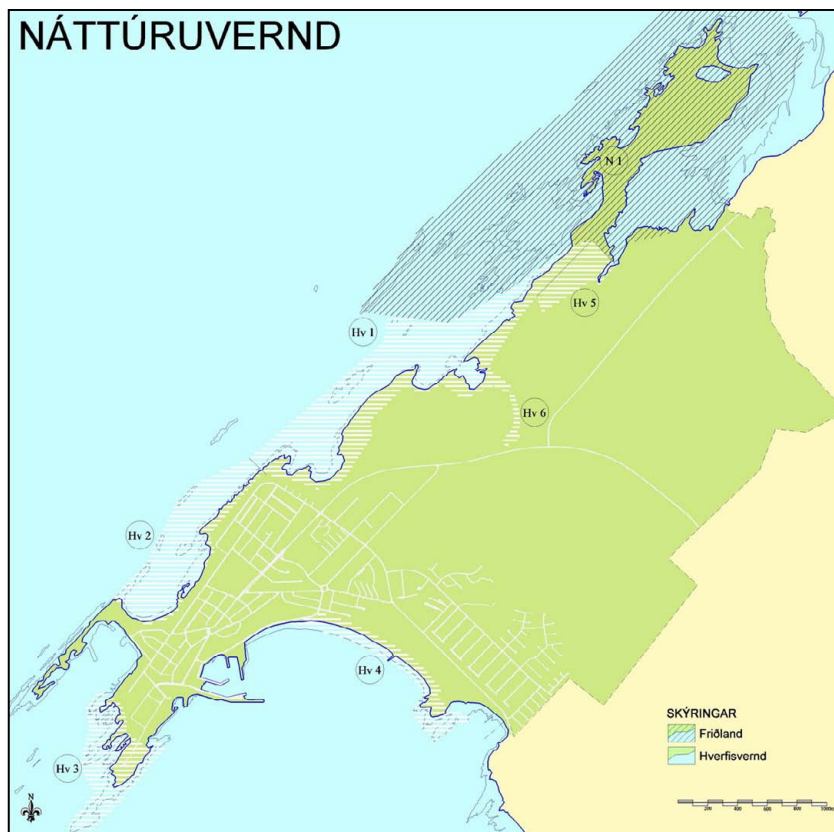
Eftirtaldar jarðmyndanir og vistkerfi njóta sérstakrar verndar samkvæmt 37. gr. náttúruverndarlaga og skal forðast röskun þeirra eins og kostur er.

- a Eldvörp, gervigígar og eldhraun.
- b Stöðuvötn og tjarnir, 1.000 m² að stærð eða stærri.
- c Mýrar og flóar, 3 hektarar að stærð eða stærri.
- d Fossar, hverir og aðrar heitar uppsprettur, svo og hrúður og hrúðurbreiður, 100 m² að stærð eða stærri.
- e Sjávarfitjar og leirur.

Innan skipulagssvæðisins nær þetta ákvæði fyrst og fremst til tjarna, mýra, flóa og sjávarfitja og leira. Náttúrufræðistofnun Íslands gerði sérstaka úttekt á gróðurfari á

Blautós og Innstavogsnes.

skipulagssvæðinu og er niðurstaða þeirrar vinnu nýtt vegna tillögugerðar um hverfisverndarsvæði vegna náttúrufars í kafla 3.2.5. Skipulagi og framkvæmdum á þeim svæðum skal haga í samræmi við ákvæði 37. gr. laga um náttúruvernd nr. 44/1999.

3.2.5. HVERFISVERND VEGNA NÁTTÚRUFARS

Almennar forsendur

Sett eru ákvæði um hverfisvernd nokkurra svæða sbr. umfjöllun í kafla 3.2.1. Lagt er til að nær öll strandlengjan innan skipulagssvæðisins, að frátalinni höfninni, Lambhúsasundi og Leyni, njóti hverfisverndar vegna landslags, náttúrufars og auðugs fuglalífs auk þess sem svæðin hafa mikið útivistargildi. Einnig er lagt til að Miðvogslækur og votlendi við Blautós njóti hverfisverndar.

Hverfisverndarsvæði eru sýnd á sveitarfélagsuppdrætti yfirstrikuð með hvítum láréttum línun, merkt bókstöfunum Hv og númeri.

Hverfisvernd strandarinnar

- Hv 1. **Ströndin, Innsti-Vogur – Miðvogur – Kalmansvík**, 50-200 m svæði meðfram ströndinni ásamt fjörum og skerjum. Svæðið er um 92 ha að stærð.
- Hv 2. **Ströndin, Presthúsahein – Krókalón**, allt svæðið innan skerja að byggð. Svæðið er um 40 ha að stærð.
- Hv 3. **Ströndin, Víkur – Breið**. Svæðið er um 28 ha að stærð.
- Hv 4. **Langisandur, Sólmundarhöfði**. Svæðið er um 18 ha að stærð.

Hverfisverndarsvæði Hv1 og Hv2 mynda ásamt friðlandinu í Blautósi og Innstavogsnesi N1 samfelld verndarsvæði með norðurströnd bæjarlandsins. Ströndin er vernduð vegna landslags, náttúrufars og fuglalífs auk þess sem svæðið hefur mikið útivistargildi. Verndun strandarinnar og nýting hennar til útivistar er í samræmi við markmið bæjarstjórnar og skýran vilja bæjarbúa á íbúðingum í september 2003. Afmörkun verndarsvæða við ströndina er sýnd í grófum dráttum þar sem jaðar þeirra gagnvart bænum getur verið óljós (t.d. aðliggjandi landnotkunarfletir, sjóvarnargarðar). Innan hverfisverndarsvæða eru einnig búsetuminjar og varðveisluverð bygging sbr. kafla 3.3.13 og 3.3.14.

Ákvæði:

- a Svæði Hv1 er að mestu ósnortið. Þar verða engin mannvirki heimiluð önnur en stígar og upplýsingaskilti auk hreinsistöðvar fráveitu (I13) og útrás við Kalmansvík (valkostur á móti I8, sjá kafla 3.3.8).
- b Mannvirkjagerð á svæðum Hv2, Hv3 og Hv4 skal haldið í lágmarki. Gert er ráð fyrir dælustöð fráveitu (I10) við Krókalón auk þess sem uppbyggingu og viðhaldi sjóvarnargarða verður fram haldið.
- c Heimilt að setja upp minni háttar byggingar með aðstöðu (snyrtingar, sturtur, búningsklefar) vegna baðstrandarinnar á Langasandi (Hv4).
- d Öll mannvirki skulu taka mið af umhverfi og hlutverki svæðanna og þess gætt sérstaklega að viðhalda og varðveita verðmæt einkenni þeirra, bæði með tilliti til náttúrufars og útivistar.
- e Annað jarðrask og efnistaka er óheimil.
- f Öll mannvirki, s.s. göngustíga, sjóvarnargarða, lagnir og önnur veitumannvirki skal fella sem best að náttúru og umhverfi.

Önnur hverfisvernd

Votlendi er mikilvægt búsvæði fugla, smádýra og plantna og fjölmargar tegundir byggja tilvist sína á því. Margvísleg ferli eiga sér stað í votlendi svo sem vatnsmiðlun, mómyndun og uppsöfnun sets. Sökum þessara ferla hefur óraskað votlendi mikið gildi sem samofin eining í landinu, sérstaklega hvað varðar vatns- og efnabúskap stærri landslagseininga.

Með endurheimt votlendis er leitast við að færa land til fyrra horfs og skapa svipuð lífsskilyrði fyrir gróður og dýralíf og áður. Forsenda slíks er að vatnsbúskapur á svæðunum verði í líkingu við það sem áður var. Gildi endurheimtar votlendis er margs konar. Nefna má að óraskað votlendi bindur kolefni andrúmsloftsins en raskað losar kolefni. Með tímanum ætti því endurheimt votlendis að leiða til bindingar kolefnis. Einnig má líta á endurheimt sem lið í almennri náttúru- og landslagsvernd. Endurheimt getur aukið útivistargildi svæða. Þau verða áhugaverðari til fuglaskoðunar og skilyrði geta skapast til veiða á fugli og fiski. Stefnt er að endurheimt votlendis á svæði H5 við Innstavog og Blautós. Auk þess er lagt til að umhverfi Miðvogslækjar, neðan þjóðvegjar, njóti hverfisverndar.

Á Elínarhöfða

Hófsóley og lófótur

Hv 5. Votlendi við **Innsta-Vog**. Endurheimt votlendis. Svæðið er um 10 ha að stærð.

Ákvæði:

- a Mannvirkjagerð skal haldið í lágmarki. Einungis er gert ráð fyrir útvistarstíg yfir svæðið að Innstavogsnesi auk upplýsingaskilta. Taka skal mið af umhverfi og þess gætt sérstaklega að viðhalda og varðveita verðmæt einkenni svæðisins bæði með tilliti til náttúrufars og útvistar.
- b Fyllt verði í framræsluskurði á svæðinu og það beitarfriðað.

Hv 6. **Miðvogslækur**. Svæðið er um 1,8 ha að stærð.

Ákvæði:

- a Mannvirkjagerð skal haldið í lágmarki. Eingöngu er um að ræða göngu- og reiðleiðir sem skulu taka mið af umhverfi og skal þess gætt sérstaklega að viðhalda og varðveita verðmæt einkenni svæðisins bæði með tilliti til náttúrufars og útvistar.
- b Jarðrask og efnistaka er óheimil.
- c Heimilt verður að nýta lækinn sem viðtaka fyrir yfirborðsvatn úr nálægum hverfum enda fylgi því engin hætta á mengun.

3.2.6. SKILGREINING VATNASVÆÐA OG FLOKKUN VATNS

Undir þennan flokk falla svæði sem njóta verndar í samræmi við ákvæði reglugerðar um varnir gegn mengun vatns (796/1999) svo og vatnsverndarsvæði sem skulu flokkuð í brunnsvæði, grannsvæði og fjarsvæði, sbr. ákvæði reglugerðar um neysluvatn (536/2001).

Grunnvatn og yfirborðsvatn, þar á meðal sjór við strendur, skal flokkað eftir forsendum 9. og 10. greinar reglugerðar um varnir gegn mengun vatns í eftirtalda flokka:

- Flokkur A: Ósnortið vatn
- Flokkur B: Lítið snortið vatn
- Flokkur C: Nokkuð snortið vatn
- Flokkur D: Verulega snortið vatn
- Flokkur E: Ófullnægjandi vatn

Vatnsverndarsvæði

Vatnsból og vatnsverndarsvæði Akurnesinga eru þrjú talsins, öll utan sveitarfélagsmarka í Innri Akraneshreppi og Skilmannahreppi, og því ekki sýnd á aðalskipulagsuppdrætti Akraness. Þau voru sýnd og skilgreind í svæðisskipulagi sveitarfélaganna sunnan Skarðsheiðar (blað B2) sem felldu hefur verið úr gildi en eru nú hluti aðalskipulags viðkomandi sveitarfélaga.

Meginhluti neysluvatns er tekið úr Berjadalsá í gegnum hreinsistöð. Einnig er tekið vatn undir rótum Akrafjalls úr lindum Óslækjar og úr safnlögnum og brunnum við Slögu. Vatnið er að mestu yfirborðsvatn og því geislað vegna mengunarhættu. Vatnstökusvæðin í Akrafjalli eru talin duga Akraneskaupstað næstu 10 til 15 árin. Talið er hagkvæmt að sækja neysluvatn til Reykjavíkur um 17 km vatnslögn yfir Faxaflóa þegar núverandi vatnsból anna ekki vatnspörf bæjarbúa. Vatnsbólin yrðu þó nýtt áfram til öryggis til þess að tryggja aðgang að neysluvatni ef skemmdir eða bilanir yrðu á lögninni frá Reykjavík.

Strendur, ár og vötn

Í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns og ákvæði skipulagsreglugerðar eru sett langtíamarkmið um ástand strandsvæða. Stór hluti af sjávarströnd Akraneskaupstaðar nýtur annað hvort friðlýsingar eða er skilgreindur sem hverfisverndarsvæði á skipulagsuppdrætti m.a. vegna útivistargildis. Langisandur, eitt af helstu útivistarsvæðum bæjarins, er í nágrenni hafnarinnar. Ekki liggur fyrir greining Heilbrigðiseftirlits á stöðu mála en talið er að hluti strandarinnar gæti verið í flokki A, óstortið. Jafnframt sýna mælingar að ástand sjávar í höfninni og á Langasandi er gott í þessu tilliti.

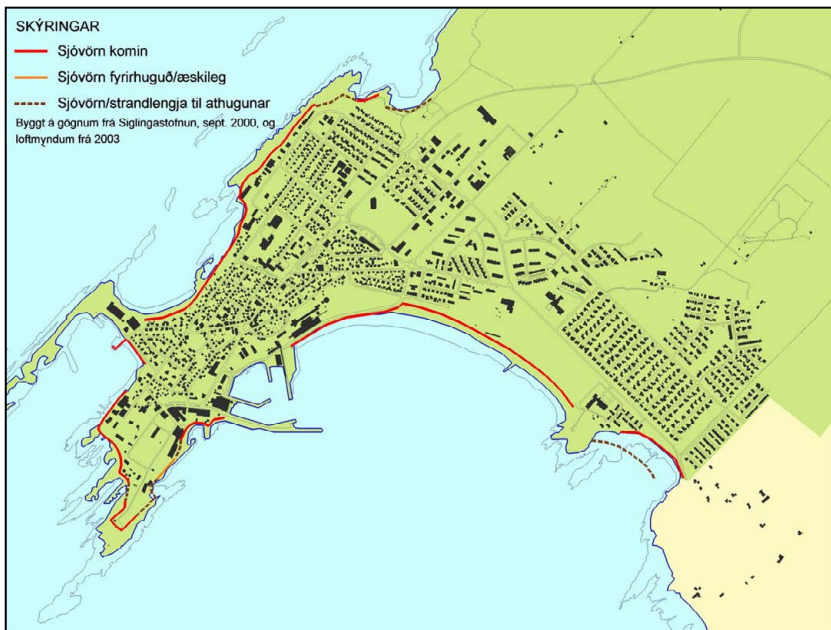
Unnið er að áætlun um lausn á fráveitumálum bæjarins þannig að ákvæðum reglugerða verði fullnægt. Í aðalskipulagi er gert ráð fyrir þeim möguleika að fráveitulögnum þéttbýlisins verði safnað í eina útrás um hreinsistöð við Ægisbraut með útrásaropi í um 700 m undan ströndinni.

Miðað er við að öll strandlengjan innan skipulagssvæðisins verði í flokki B (lítið snortið vatn) sbr. skilgreiningu í 9. og 10. grein reglugerðar um varnir gegn mengun vatns. Flokkur B miðast í meginráttum við „að lítil og ekki skaðleg áhrif séu greinanleg á lífríki og efna- og eðlisfræðilegt umhverfi þess vegna mannlegrar starfsemi“. Einnig er stefnt að því að vatnasvæði innan bæjarmarkna, þar á meðal

Sjóvarnargarðar við Krókalón

Berjadalsá, verði í flokki B. Unnin verði áætlun um það á hvern hátt verði komist hjá mengun vatns og ákvæði reglugerðar um varnir gegn megnun vatns uppfyllt.

3.2.7. SVÆÐI UNDIR NÁTTÚRUVÁ

Svæði undir náttúruvá eru svæði þar sem hætta er talin stafa af náttúruhamförum, s.s. snjóflóðum, skriðuföllum, sjávarflóðum, vatnsflóðum, jarðskjálftum, eldvirkni eða veðurfari (ofviðri).

Hvorki stafar hætta af eldvirkni, jarðskjálftum, snjóflóðum né skriðuföllum á skipulagssvæðinu. Hætta er á sjávarflóðum á þeim svæðum sem lægst standa á Skaganum, Ægisbraut og Breið, við vissar aðstæður. Ekki hafa fengist fullnægjandi gögn um flóðahættu og hættusvæði þannig að unnt væri að afmarka þau á skipulagsupprætti. Nauðsynlegt er talið að endurnýja sjóvarnargarð í Leyni vegna sjávargangs við Innesveg og nærliggjandi byggð sbr. kafla 3.4.7. Í aðalskipulagi er gert ráð fyrir að varnargarðurinn verði utar en sá gamli og landfylling að baki hans verði nýtt til byggðar.

Sjóvarnargarðar hafa verið gerðir meðfram stórum hluta strandlengjunnar og er unnið að áfámhaldandi uppbyggingu þeirra og viðhaldi samkvæmt áætlun Siglingastofnunar þannig að byggð stafi ekki hætta af flóðum auk þess sem þeir eru jafnframt vörn gegn landbroti. Varnargarðarnir eru ekki merktir sérstaklega á aðalskipulagi en gerð þeirra er heimil þar sem þeirra er þörf skv. áður nefndri áætlun enda verði tekið mið af umhverfissjónarmiðum og ákvæðum hverfisverndar, þar sem það á við, við hönnun þeirra og gerð. Varnarmannvirki gegn ágangi sjávar eru tilkynningarskyld framkvæmd skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum og háð framkvæmdaleyfi skv. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga.

3.3. BYGGÐ

Meginmarkmið

Lögð skal áhersla á vandað bæjarumhverfi með fallegri bæjarmynd sem hafi jákvæð áhrif á lífsgæði íbúa og auki aðdráttarafl bæjarins.

Akraneskaupstaður leggur áherslu á öflugt og fjölbreytt atvinnulíf sem bæði byggist á hefðbundnum atvinnugreinum og nýsköpun. Efla skal þjónustu við stóriðju og starfsemi á heilbrigðissviði. Aðstæður fyrirtækja í matvælaíðnaði skulu miðast við að þau geti verið í fararbroddi á heimsvísu.

Á Akranesi skal vera fjölskylduvænt bæjarumhverfi sem mætir þörfum allra fyrir húsnæði, þjónustu, tómstundir, íþróttir og útivist. Stuðlað skal að fjölbreyttum möguleikum til náms og menningarstarfsemi.

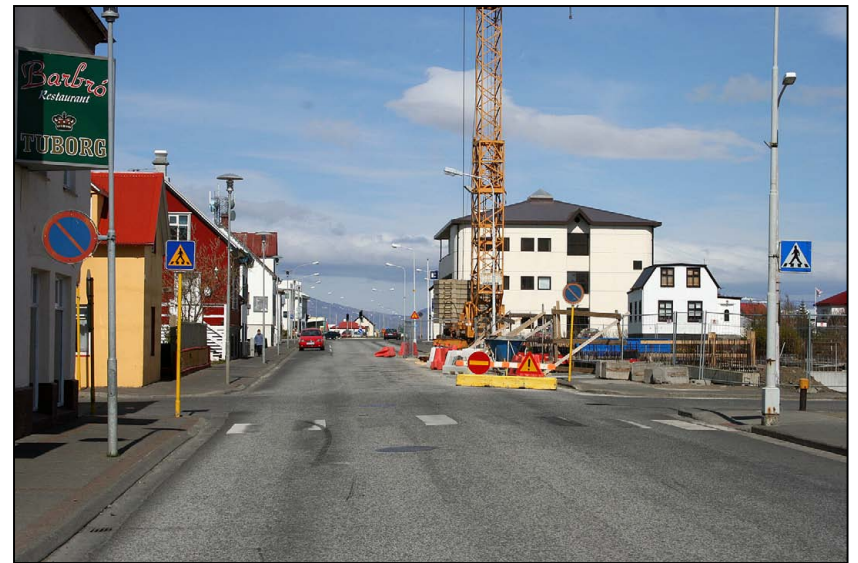
- Akranes á að vera áhugaverður og aðlaðandi bær í virku samhengi við byggðina á höfuðborgarsvæðinu.
- Viðhalda skal þeim jákvæðu eiginleikum bæjarumhverfisins sem ljá bænum sérstöðu og einkenni. Unnið verði að endurbótum á bæjarmynd og umhverfi þar sem þess er þörf m.a. með þéttingu byggðar. Með þéttingu byggðar verði enn fremur leitast við að auka hagkvæmni tæknilegra og félagslegra þjónustukerfa.
- Á skipulagstímabilinu verði vöxtur bæjarins fyrst og fremst sunnan þjóðvegjar auk einstakra annarra svæða.
- Við gerð aðalskipulagsins verði miðað við að íbúafjölgun á Akranesi verði umfram landsmeðaltal. Fjölgun íbúa er forsenda vaxtar atvinnulífs og þjónustuframboðs.
- Á Akranesi verði byggð að jafnaði ekki hærri en þrjár til fjórar hæðir. Frávik til hækkunar verði markviss og rökstudd.
- Á Akranesi eiga að vera fyrirmyndar aðstæður fyrir fjölskyldufólk, þ.e. gott, fallegt, öruggt og þroskandi uppeldisumhverfi fyrir börn og ungmenni.
- Lögð skal áhersla á listræn vinnubrögð við mótn bæjarmyndarinnar og fegrun bæjarumhverfisins m.a. með skúlptúrum og útilistaverkum.

3.3.1. ALMENN ATRIÐI

Í þessum kafla er fjallað um byggingarsvæði skipulagsins svo og opin svæði til sérstakra nota en innan þeirra er gert ráð fyrir sérhæfðum mannvirkjum fyrir útivist og íþróttir. Einnig er fjallað um þjóðminjavernd og hverfisverndarsvæði vegna búsetu-minja. Byggðin á Akranesi, innan þjóðvegjar, þekur um það bil þriðjung af heildarflatarmáli sveitarfélagsins. Norðan þjóðvegjar eru byggingarsvæði fyrir atvinnu-

Gamli miðbærinn, Kirkjubraut

Unnið að endurnýjun byggðar við Kirkjubraut vorið 2005

fyrirtæki og iðnað meðfram þjóðveginum til norðurs. Einnig er gert ráð fyrir íbúðarbyggð norðan Kalmansvíkur og þjóðvegjar.

Í lok hvers kafla er tafla með númeri hvers landnotkunarreits, heiti, flatarmáli í ha, lýsingu og skipulagsákvæðum. Sett er fram stefna eða viðmiðun um þéttleika byggðar þar sem ástæða er til. Er það ýmist gert með nýtingarhlutfalli svæðisins (N) eða fjölda íbúða á hvern hektara (10.000 m²) lands (íb/ha). Nýtingarhlutfall er hlutfall samantlagðs gólfflatar bygginga og flatarmáls lands (gólfflötur/landflötur). Nýtingarhlutfall einstakra lóða skal ákvarðað í deiliskipulagi. Þéttleiki svæða, íb/ha, á við brúttóflatarmál reita að miðlínunum aðliggjandi gatna. Þéttleiki einstakra hverfishluta eða lóða innan skipulagsreita verður skilgreindur í deiliskipulagi. Þar sem skipulagsreitir eru taldir fullmótaðir eða fullbyggðir er miðað við að breytingar, viðbyggingar og endurnýjun verði mögulegar í samræmi við gildandi deiliskipulag eða nýtt deiliskipulag þar sem það verður unnið.

Í skipulagstillögunni felast nokkrar breytingar frá gildandi skipulagi sbr. umfjöllun í kafla 1.2. Nánar er gerð grein fyrir þeim í kafla 3.5. Einnig er framsetningu skipulagsins breytt þar sem skilgreiningu landnotkunarflokka og litum á skipulagsuppdráttum var breytt með ákvæðum skipulagsreglugerðarinnar frá 1998 í kjölfar nýrra skipulags- og byggingarlaga.

3.3.2. ÍBÚÐARSVÆÐI

Markmið

- Smábýlalóðir í Vogahverfi verði felldar út úr skipulagi.
- Ef breyting verður á rekstri eða staðsetningu Sementsverksmiðjunnar sem dregur úr landþörf hennar á núverandi athafnasvæði verður það tekið undir íbúðarbyggð eftir því sem aðstæður leyfa. Í aðalskipulagi verður áfram gert ráð fyrir verksmiðjunni.
- Gert verði ráð fyrir blöndun húsagerða og íbúðagerða í nýjum íbúðarhverfum. Ávallt verði nægt framboð byggingarlóða, bæði fyrir íbúðarhús og hvers kyns atvinnuhúsnæði.
- Í aðal- og deiliskipulagi skal gert ráð fyrir íbúðarbyggingum fyrir aldraða, bæði í tengslum við Dvalarheimilið Höfða og inni í almennri íbúðarbyggð.

Íbúðarbyggð við Leynisbraut

Á íbúðarsvæðum skal fyrst og fremst gera ráð fyrir íbúðarhúsnæði. Þar má þó einnig gera ráð fyrir starfsemi sem eðlilegt er að þar sé til þjónusta við íbúa viðkomandi hverfis, s.s. verslunum, hreinlegum iðnaði, handiðnaðarfyrirtækjum, þjónustustarfsemi og leiksvæðum, eða annarri starfsemi sem hvorki verður ætlað að muni valda óþægindum vegna lyktar, hávaða eða óþrifnaðar né dragi að sér óeðlilega mikla umferð.

Í framreiknuðum forsendum fyrir aðalskipulagstillögunni er miðað við að þörf verði fyrir um 350 til 410 íbúðir á skipulagstímabilinu. Uppbygging stóriðju á Grundartanga, hugsanlegar breytingar á samgöngukostnaði gagnvart höfuðborgarsvæðinu og þróun fasteignamarkaðarins undanfarna mánuði mun e.t.v. auka eftirspurn eftir byggingarlóðum á Akranesi. Í áætluninni verður því miðað við að viðbúnaður verði til þess að mæta meiri fjölgun en framreikningar sýna. Áætluð íbúðarþörf er því lögð við þær íbúðir sem þegar hafa verið lögð drög að með lóðaúthlutun og í deiliskipulagi.

Í þeim hluta Flatahverfis sem óbyggður er og Skógarhverfi geta rúmast u.þ.b. 1.300 íbúðir. Verði íbúðafjöldun eftir skipulagstímabilið svipuð og gert er ráð fyrir á skipulagstímabilinu má gera ráð fyrir að þessi svæði fullnægi landþörf fyrir íbúðarbyggð í a.m.k. þrjá áratugi miðað við að áform um þéttleika byggðar standist.

Nýting einstakra svæða, lóða og opinna svæða s.s. leiksvæða innan íbúðarhverfa er ekki sýnd sérstaklega í aðalskipulagi. Í deiliskipulagi einstakra hverfa og byggingaráfanga verður gerð nánari grein fyrir innra skipulagi þeirra svo og notkun og nýtingarhlutfalli einstakra lóða og svæða.

Æskilegt er að vinna svokallað rammaskipulag fyrir samfelld svæði (bæjarhluta) með það að markmiði að ákvarða nánar meginrætti þjónustukerfa og afmarka byggingarsvæði og deiliskipulagsáfanga. Rammaskipulag hefur ekki lögformlega stöðu eins og aðalskipulag og deiliskipulag en líta má á það sem frumdrög að deiliskipulagi samhangandi skipulagsáfanga.

Þéttleiki byggðarinnar

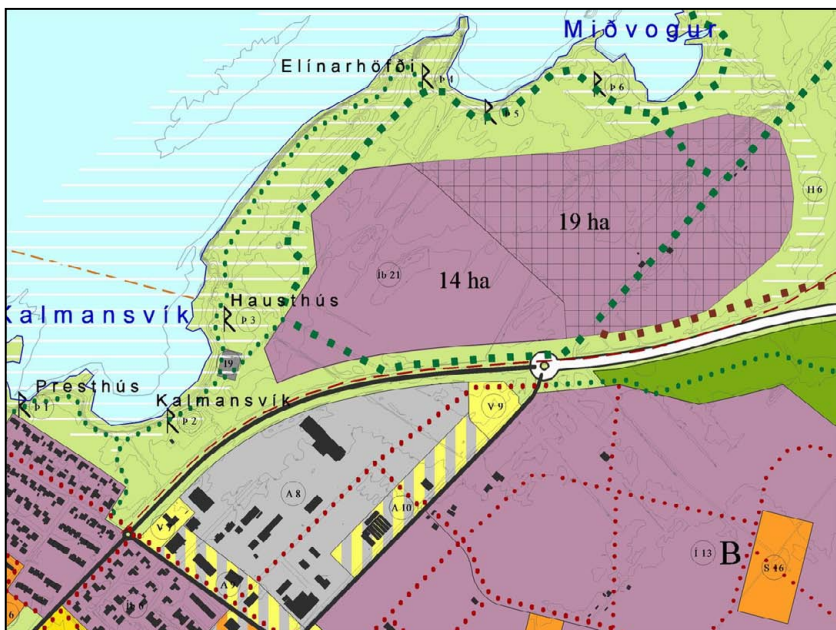
Miðað er við að vöxtur byggðar á Akranesi næstu áratugi verði fyrst og fremst innan þjóðvegjar í beinu samhengi við núverandi byggð. Auk þess er gert ráð fyrir nýju byggingarsvæði norðan Kalmansvíkur. Í skipulagsáætluninni er áhersla lögð á að ný íbúðarhverfi verði nokkuð þéttari en sú íbúðarbyggð sem risið hefur síðustu áratugina. Meðalþéttleiki núverandi íbúðarsvæða, gamalla og nýrra, er um 15,5 íb/ha en stefnt er að því að í nýjum íbúðarhverfum innan þjóðvegjar verði meðalþéttleiki um 20 íb/ha. Á

Vesturgata

Sandþró Sementsverksmiðjunnar

Skýringarmynd, hverfi norðan Kalmansvíkur. 19 ha svæði til stækkunar eftir lok skipulagstímabilsins

skýringarmynd í greinargerð er heildarstærð íbúðarbyggðar norðan Kalmansvíkur sýnd. Einungis er gert ráð fyrir að syðri hluti svæðisins komi til framkvæmda á skipulagstímabilinu.

Svo nefnd smábýlabyggð í Vogahverfi norðan bæjarins er felld út úr aðalskipulagi að frátaldri einni lóð nyrst á svæðinu þar sem uppbygging er hafin.

Talsverðir uppbyggingarmöguleikar eru innan núverandi byggðar þar sem víða er unnt að nýta betur vannýttar lóðir, endurnýja byggð sem gengið hefur úr sér og endurnýta land sem þjónar ekki lengur nægilega vel upphaflegu hlutverki sínu. Í gamla bænum og á miðbæjarsvæðum eru möguleikar á slíkri endurnýjun byggðar og þéttingu byggðarinnar t.d. með byggingu nýrra íbúðarhúsa. Nánar er fjallað um miðbæjarsvæði í kafla 3.3.3. Vinna þarf deiliskipulag allra þéttingarsvæða þar sem hugsanlegir uppbyggingarkostir verða skilgreindir. Haft skal samráð við nágretta og aðra hagsmunaaðila við skipulagningu þeirra.

Mótun nýrrar byggðar, bæði í nýjum íbúðarhverfum og inni í gamla bænum, skal miðast að því að bæta bæjarmynd Akraness og styrkja þá jákvæðu eiginleika sem bæjarumhverfið hefur. Einnig skal stefnt að því að lagfæra ásýnd bæjarins á þeim svæðum sem bæjarmyndin er sundruð og sundurlaus.

Með þéttingu byggðar og nýtingu óbyggðra eða vannýtttra svæða innan núverandi byggðar er stuðlað að góðri nýtingu þjónustukerfa, bæði tæknilegra (t.d. vegir og veitur) og félagslegra (t.d. skólar og opinber þjónusta) þannig að hluta nýrrar byggðar megi reisa án teljandi breytinga eða mikilla fjárfestinga í götum og öðrum þjónustukerfum.

Áfangaskipting

Þau íbúðarsvæði, sem sýnd eru í skipulagstillögunni, rúma fleiri íbúa og íbúðir en reiknað er með að þurfi á skipulagstímabilinu. Með því fæst svigrúm til þess að skipa byggingarsvæðum í áfangaröð þannig að boðið verði upp á sem fjölbreyttast úrval byggingarlóða. Einnig er nauðynlegt að móta rammaskipulag allrar byggðarinnar innan þjóðvegjar til þess að skipulags- og byggingaráfangar miði allir að sama marki, heilsteyptri bæjarmynd. Með því að nýta þéttingarsvæði innan núverandi byggðar samtímis nýjum byggingarsvæðum verður á hverjum tíma hægt að bjóða upp á ólíka búsetukosti.

Gert er ráð fyrir að á seinni hluta skipulagstímabilsins geti austurhluti sandþróar Sementsverksmiðjunnar komið til skipulags sem íbúðarbyggð. Byggingarsvæðum er að öðru leyti ekki raðað í áfangaröð í aðalskipulagi.

Íbúðarbyggð í Skógarhverfi merkt sem blönduð byggð (B). Þar er stofnanalóð og opið svæði til sérstakra nota sýnd á táknrænan hátt. Í deiliskipulagi verður afmörkun svæðanna skilgreind nánar svo og möguleikar á atvinnustarfsemi s.s. verslun, þjónustu og stofnunum sem fyrst og fremst þjóna hverfinu og falla að skilgreiningunni fremst í þessum kafla. Svæði fyrir slíka starfsemi eða tilhögun slíkrar blöndu verða skilgreind í deiliskipulagi.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
Íb1	19,5	Neðri Skagi. Gamli bærinn afmarkast til norðurs af Merkigerði en að auki eru meðtalin á þessu svæði nokkur hús vestan Vesturgötu norðan Merkigerðis.	Á svæðinu er nokkur fjöldi gamalla íbúðarhúsa, bæði timburhúsa og húsa af fyrstu gerð steinsteypuhúsa á Íslandi auk nýrri bygginga, m.a. í fúnkisstíl.	Gerð skal húsakönnun á svæðinu (ásamt svæðum M1 og M2) þar sem kortlagðar verða byggingar og heildir sem kunna að hafa varðveislugildi. Unnið skal deiliskipulag svæðisins þar sem stefnt verður að þéttingu byggðar og endurnýjun í samræmi við niðurstöður húsakönnunar. Nýtingarhlutfall miðist við tiltölulega þetta kaupstaðarbyggð og verður ákvarðað í deiliskipulagi.
Íb2	10,4	Svæðið afmarkast af miðbæjarsvæði annars vegar og hafnarsvæði og iðnaðarsvæði Sementsverksmiðjunnar hins vegar.	Á svæðinu kynnu að vera möguleikar á endurnýjun og þéttingu byggðar.	Unnið skal deiliskipulag þar sem hugsanlegir uppbyggingarkostir verða skilgreindir. Nýtingarhlutfall miðist við tiltölulega þetta kaupstaðarbyggð og verður ákvarðað í deiliskipulagi.
Íb3	6,5	Svæðið afmarkast af stofnanalóðum Brekkubæjarskóla og sjúkrahússins, miðbæjarsvæði við Kirkjubraut, Stilholti og íbúðarlóðum vestan Vesturgötu.	Á svæðinu er tiltölulega samstæð byggð, aðallega frá 6. áratug 20 aldar.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi.
Íb4	13,5	Norðan Stilhólts og Kalmansbrautar.	Tiltölulega samstæð byggð frá síðari hluta 20. aldar.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi.
Íb5	4,6	Milli Jaðarsbrautar og Garðabrautar.	Svæðið einkennist af sambýlishúsum og hefðbundnum fjölbýlishúsum.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi.
Íb6	4,9	Milli Dalbrautar og Kalmansbrautar.	Einbýlis- og raðhúsabyggð frá 8. og 9. áratug síðustu aldar.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi.
Íb7	8,8	Milli Þjóðbrautar, Garðabrautar og Innnesvegar.	Raðhús og fjölbýlishús frá s.hl. 20 aldar. Frekar stórskorið umhverfi og bæjarmynd.	Fullbyggt. Ástæða er til að huga að aðgerðum eða framkvæmdum til þess að bæta yfirbragð og bæjarmynd.
Íb8	7,3	Grundir I	Raðhús og fjölbýlishús frá s.hl. 20 aldar. Frekar stórskorið umhverfi og bæjarmynd.	Fullbyggt. Ástæða er til að huga að aðgerðum eða framkvæmdum til þess að bæta yfirbragð og bæjarmynd.
Íb9	21,7	Grundir II	Einbýlishúsabyggð.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
Íb10	5,8	Jörundarholt I	Einbýlishús og raðhús. Byggð í lok 20. aldar og byrjun þeirrar 21.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi.
Íb11	13,4	Jörundarholt II, Leynisbraut/Ásbraut	Einbýlishús og raðhús. Byggð í lok 20. aldar og byrjun þeirrar 21.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi.
Íb12	21,9	Flatahverfi.	Í uppbyggingu.	Deiliskipulag einstakra reita/klasa er unnið út frá sérstöku rammaskipulagi hverfisins. N: 15-25 íb/ha
Íb13 B	48,1	Skógarhverfi.	Helsta byggingarsvæði bæjarins næstu áratugi. Óskipulagt.	Blönduð byggð. Innan svæðis fyrir íbúðarbyggð verður í deiliskipulagi gert ráð fyrir stofnunum, þjónustufyrirtækjum og atvinnustarfsemi sem viðeigandi eru í íbúðarhverfi. Nánar skilgreint í deiliskipulagi. N: um 20 íb/ha
Íb14	1,0	Hluti lóðar Sementsverksmiðjunnar.	Austasti hluti sandþróar Sementsverksmiðjunnar. Óskipulagt.	Miðað er við að hluti sandþróarinnar á núv. lóð sementsverk-smiðjunnar verði tekinn til skipulagningar á síðari hluta skipulagstímabilsins. N: 20-30 íb/ha
Íb15	2,1	Íbúðir aldraðra við Höfða	Raðhúsapýrping.	Fullbyggt og fullmótað hverfi. Breytingar skv. deiliskipulagi. 15 íb/ha
Íb16	2,2	Stækkun íbúðarsvæðis fyrir aldraða við Höfða.	Landfylling í Leyni.	Ný landfylling. Íbúðir í tengslum við dvalarheimilið að Höfða. N: 20-25 íb/ha
Íb17	0,2	Íbúðir aldraðra við Höfða	Lóð í tengslum við dvalarheimilið Höfða	Lóð fyrir nýtt fjölbýlishús, 12 íbúðir.
Íb18	1,1	Íbúðarlóð við þjóðveg	Lóð fyrir einbýlishús	Fullbyggt.
Íb19	0,6	Íbúðarlóð við þjóðveg	Lóð fyrir einbýlishús	Fullbyggt.
Íb20	2,5	Íbúðarlóð	Við Innstavig. Lóð fyrir einbýlishús og gripahús.	Uppbygging skv. deiliskipulagi lóðar.
Íb21	14,3	Norðan Kalmansvíkur	Óskipulagt	Miðað er við að svæðið komi til skipulagningar á síðari hluta skipulagstímabilsins. N: 15-20 íb/ha

3.3.3. MIÐSVÆÐI

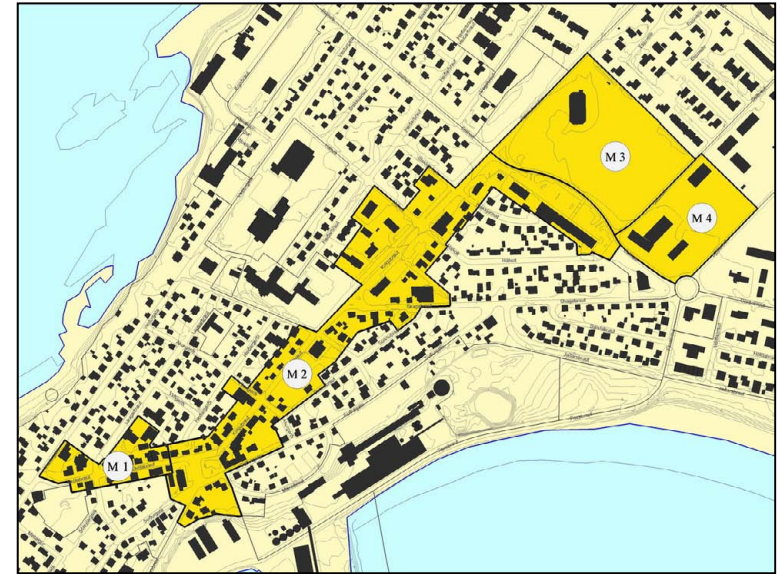
Markmið

- Gamli miðbærinn skal endurskipulagður m.a. í samvinnu við þá sem þar búa eða reka fyrirtæki. Hann skal eflður sem þétt, lífleg, blönduð heildstæð byggð.
- Stefnt skal að því að meginhluti verslunar og þjónustu verði innan miðbæjarsvæðis.

Á miðsvæðum skal fyrst og fremst gera ráð fyrir verslunar- og þjónustustarfsemi og stjórnsýslu sem þjónar heilu landsvæði, þéttbýlisstað eða fleiri en einu bæjarhverfi, s.s. verslunum, skrifstofum, þjónustustofnunum, veitinga- og gistihúsum, menningarstofnunum og hreinlegum iðnaði. Þar sem aðstæður leyfa má á miðsvæðum gera ráð fyrir íbúðarhúsnæði, sérstaklega á efri hæðum bygginga.

Miðað er við að í miðbæ Akranes verði fjölbreytt blanda þjónustu- og atvinnustarfsemi og íbúðarbyggðar. Fyrirkomulag og umfang íbúðarbyggðar er og verður ákvarðað í deiliskipulagi viðkomandi svæða. Uppbygging miðbæjarins skal miða að því að móta skjólgóða byggð með bæjareinkennum og bæjarbrag.

Miðbæjarsvæði Akraness nær frá Skólabraut um Kirkjubraut, Stillholt og Skagavertún að Þjóðbraut. Því er skipt í fjögur svæði, M1-M4, eftir stöðu, eiginleikum og áformum um skipulag og uppbyggingu.

Afmörkurn miðbæjarsvæða

Hluti verðlaunatillögu í samkeppni um deiliskipulag Akratorgs, nóvember 2005, Landmótun ehf.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
M1	1,2	Skólabraut frá Vesturgötu að byggingum við Akratorg.	Á svæðinu er kirkja, safnaðarheimili og fleiri stofnanir og þjónustufyrirtæki. Svæðið verður áfram skilgreint sem miðbæjarsvæði vegna stofnana sem þar eru, yfirbragðs þess og götummyndar.	Íbúðarbyggð verður ráðandi en miðbæjarstarfsemi, verslun og þjónusta verður heimil, t.d. á jarðhæð húsa. Slík starfsemi skal taka sérstaklega tillit til nálægðar við íbúðir. Vinna skal deiliskipulag í kjölfar húsakönnunar sbr. ákvæði um Íb1. Nýtingarhlutfall miðist við þetta kaupstaðarbyggð.
M2	7,9	Akratorg, Kirkjubraut, Stillholt.	Svæðið er þungamiðja miðbæjarins með meginhluta verslana, stofnana og þjónustufyrirtækja bæjarins ásamt talsverðri íbúðarbyggð. Hafin er deiliskipulagsvinna vegna íbúða fyrir aldraða við Kirkjubraut sunnan Háholts.	Alhliða miðbæjarstarfsemi og íbúðir. Miðað er við að miðbæjarstarfsemi verði að jafnaði á jarðhæð og íbúðir eftir því sem við á á efri hæðum. Á svæðinu er gert ráð fyrir meginhluta miðbæjarstarfsemi bæjarins, verslunum, þjónustufyrirtækjum og stofnunum auk íbúðarbyggðar. Stefnt er að því að bæjarmynd svæðisins frá Merkigerði að Stillholti verði lagfærð með nýbyggingum og endurbótum á gatnamannvirkjum þannig að miðbæjarumhverfi með skýrum og skjólgóðum göturýmum verði samfelld frá gamla miðbænum að Stillholti. Gera má ráð fyrir háu nýtingarhlutfalli lóða með því að koma hluta bílastæða fyrir neðanjarðar þar sem aðstæður leyfa. Hámarkshæð húsa miðist við 3-4 hæðir. Byggingarmöguleikar, endurnýjun úr sér genginna eða óviðeigandi bygginga, byggingarmagn og nýtingarhlutfall verður skilgreint í deiliskipulagi sem vinna skal í kjölfar húsakönnunar sbr. ákvæði um Íb1 og M1.
M3	4,4	Skagaverstún.	Á svæðinu er nú eitt, stakt verslunarhús. Að mestu óbyggt. Fyrir liggur samþykkt deiliskipulag.	Gert er ráð fyrir uppbyggingu verslunarmiðstöðvar og íbúðarhúsa í samræmi við fyrirbyggjandi deiliskipulag. Nýtingarhlutfall er ákvarðað í deiliskipulagi.
M4	2,3	Milli Dalbrautar og Þjóðbrautar.	Svæðið er nú iðnaðar- og athafnasvæði. Með breytttri aðalaðkomuleið að bænum um Þjóðbraut verður svæðið áberandi í bæjarmyndinni og andlit miðbæjarins gagnvart aðvífandi umferð. Svæðið markar upphaf hins langa miðbæjar sem nær héðan og niður fyrir Akratorg.	Lagt er til að reist verði blönduð byggð með þéttri íbúðarbyggð og miðbæjarstarfsemi, verslun og þjónusta á jarðhæð. Miðbæjarstarfsemi verði meðfram aðalgötum. Möguleiki á íbúðarbyggð á efri hæðum við aðalgötur auk íbúðarbygginga á mið- og vesturhluta svæðisins. N: > 0,6 (án hugsanlegra bílakjallara). Þéttleiki: um 30 íb/ha.

3.3.4. SVÆÐI FYRIR VERSLUN OG ÞJÓNUSTU

Markmið

- Ferðaþjónusta á Akranesi verði eflað með áherslu á sérstæða sögu mannlífs og atvinnulífs á Skaga. Aðdráttarafl bæjarins skal aukið með skírskotun til sérkenna og sérstöðu bæjarins m.t.t. sjósóknar og íþróttar.

Á verslunar- og þjónustusvæðum skal fyrst og fremst gera ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi sem þjónar viðkomandi hverfi. Þar sem aðstæður leyfa má gera ráð fyrir íbúðum á verslunar- og þjónustusvæðum, sérstaklega á efri hæðum bygginga.

Ekki er gert ráð fyrir breytingum á núverandi stöðu verslunar- og þjónustusvæða. Gert er ráð fyrir auknu vægi verslunar og þjónustu á athafnasvæðinu við Smiðjuvelli og Kalmansvelli með blandaðri landnotkun á svæðum A10 og A11 auk verslunarlóðar V9 nyrst á svæðinu. Þar verði fyrst og fremst gert ráð fyrir verslun með fyrirferðarmikla vöru sem ekki á heima í miðbæ (byggingarefni, bílar o.þ.h.). Í samræmi við markmið um uppbyggingu og styrkingu miðbæjar skal markvisst leitast við að beina sérverslunum og dæmigerðri miðbæjarstarfsemi inn á miðbæjarsvæði M2-M4.

Bensínstöðvar eru á lóðum sem skilgreindar eru sem svæði fyrir verslun og þjónustu. Ekki er gert ráð fyrir að íbúðarbyggð geti verið á svæðum V1, V3, V4, V6, V7, V9, A10 og A11.

Í deiliskipulagi Skógarhverfis verður gert ráð fyrir blandaðri byggð þar sem mögulegt verður að koma fyrir verslun og þjónustu innan hverfisins án þess að þar verði afmarkað sérstaklega svæði fyrir verslun og þjónustu í aðalskipulagi.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
V1	0,2	Bensínstöð við Hafnarbraut.	Lóð fyrir bensínstöð.	Óbreytt landnotkun.
V2	0,7	Svæði sunnan Bárugötu	Blönduð landnotkun, hótél, verslun, þjónusta, önnur atvinnustarfsemi, íbúðir.	Engin áform um breytingar. Óbreytt notkun. Breytt byggingarmagn eða starfsemi verði skilgreint í deiliskipulagi. N: 0,5.
V3	0,2	Bíóhöllin.	Samkomuhús.	Óbreytt landnotkun.
V4	0,4	Bensínstöð við Skagabraut/Stillholt.	Lóð fyrir bensínstöð.	Óbreytt landnotkun.
V5	0,4	Skrifstofur, íbúðir við Faxabraut/Garðabraut/Höfðabraut.	Atvinnuhúsnæði sem hefur verið breytt í íbúðir.	Íbúðarbyggð með möguleika á verslun og þjónustu, sérstaklega á jarðhæð. Ekki gert ráð fyrir auknu byggingarmagni.
V6	2,8	Svæði milli Þjóðbrautar og Dalbrautar. Sjá einnig S8 og A7	Blönduð landnotkun, verslun, verkstæði, skrifstofur, bensínstöð, skóli.	Blönduð landnotkun. Nýting hvorrar lóðar verður ekki skilgreind sérstaklega í aðalskipulagi. N: 0,5.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
V7	0,5	Bensínstöð við Esjubraut/Kalmansbraut	Lóð fyrir bensínstöð.	Óbreytt landnotkun.
V8	0,3	Verslunarlóð á jaðri Flatahverfis	Skv. deiliskipulagi Flatahverfis.	Verslun og þjónusta. N: 0,5
V9	0,8	Verslun og þjónusta	Norðurjaðar athafnasvæðisins við Smiðjuvelli	Verslun og þjónusta. N: 0,7.
V10	0,4	Verslun og þjónusta í Flatahverfi	Skv. deiliskipulagi Flatahverfis.	Verslun og þjónusta. N: 0,5

3.3.5. SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR

Markmið

- Stuðlað verði að því að byggja áfram upp á Akranesi framsækið og nútímalegt skólastarf. Nýjum hugmyndum verði veitt brautargengi á öllum skólastigum frá leikskóla til háskóla.
- Lögð skal áhersla á áframhaldandi uppbyggingu safnasvæðisins að Gördum, þ.e. safnanna, umhverfis þeirra og aðkomu.
- Gert verði ráð fyrir svæði fyrir sjávargarð, sjávardýrasafn, þar sem áhersla verður lögð á lifandi sjávardýr og rannsóknir.
- Menningarstofnanir verði aðgengilegar og hafi ákveðinn sess í bæjarmynd og bæjarlífi.
- Unnið verði að því að byggja upp öflugt verknám og framhaldsnám á háskólastigi í tengslum við aðalatvinnugreinar bæjarins.
- Í aðalskipulagi skal gert ráð fyrir frekari þróun sjúkrahússins og tengdrar starfsemi á heilbrigðisviði.
- Metnaður verði lagður í frágang þess umhverfis sem börn alast upp í, þ.e. íbúðarhverfa, skólalóða og íþróttasvæða.

Grundaskóli

Á svæðum fyrir þjónustustofnanir skal fyrst og fremst gera ráð fyrir stofnunum og fyrirtækjum sem óháð eignaraðild veita almenna þjónustu við samfélagið, s.s. menntastofnunum, heilbrigðisstofnunum, menningarstofnunum, félagslegum stofnunum, trúarstofnunum, umferðarmiðstöðvum og öðrum þjónustustofnunum ríkis, sveitarfélaga eða annarra aðila.

Engin áform eru um breytingar á stofnanasvæðunum. Miðað við líklegar breytingar á aldurssamsetningu og fjölskyldugerð verða æ fleiri íbúar og íbúðir á bak við hvern leikskóla og grunnskóla. Líkur eru á því að skólabörnum fjölgi lítið þrátt fyrir að áætlun um íbúafjölgun gangi eftir. Gert er ráð fyrir grunnskóla og leikskóla í

Skógarhverfi vegna stærðar þess. Hlutfallstala aldraðra hækkar þó nokkuð þannig að þjónusta við þá verður umfangsmeiri. Með breyttum áherslum í öldrunarþjónustu sem miða að því að aldraðir búi við góðar aðstæður á eigin heimili sem lengst ætti öldrunarþjónusta að geta rúmast innan núverandi stofnanasvæða.

Sambýli fatlaðra svo og sambýli og íbúðir aldraðra eru talin hluti íbúðarhverfa og því ekki lengur sýnd sérstaklega í aðalskipulagi.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
S1	0,2	Leikskólinn Teigasel		Óbreytt landnotkun.
S2	1,6	Sjúkrahús, heilsugæslustöð		Óbreytt landnotkun.
S3	0,2	Kirkjuhvoll, listasetur		Óbreytt landnotkun.
S4	2,4	Grunnskóli, Brekkubæjarskóli, íþróttahús		Óbreytt landnotkun. Breytingar skilgreindar í deiliskipulagi.
S5	1,4	Fjölbrautarskóli Vesturlands		Óbreytt landnotkun. Breytingar skilgreindar í deiliskipulagi.
S6	20,4	Heimavist FV		Óbreytt landnotkun. Breytingar skilgreindar í deiliskipulagi.
S7	0,6	Leikskólinn Vallarsel		Óbreytt landnotkun.
S8	2,8	Blandað svæði milli Þjóðbrautar og Dalsbrautar. Sjá einnig V6 og A7.	Blönduð landnotkun, verslun, verkstæði, skrifstofur, bensínstöð, skóli.	Blönduð landnotkun. Nýting hvernar lóðar verður ekki skilgreind sérstaklega í aðalskipulagi. N: 0,5.
S9	3,4	Grunnskóli, Grundarskóli		Svæðið ekki fullnýtt. Byggingarmöguleikar skilgreindir í deiliskipulagi.
S10	0,3	Leikskólinn Garðasel		Óbreytt landnotkun.
S11	2,4	Dvalarheimilið Höfði	Dvalarheimili aldraðra. Unnið er að deiliskipulagi.	Byggingarmagn verður ákvarðað í deiliskipulagi. Tiltölulega þétt byggð möguleg. N: 0,6
S12	3,2	Safnasvæðið í Görðum	Safnahús ásamt safni aðfluttra húsa og safnmunum, m.a. bátum, utanhúss.	Uppbygging skv. deiliskipulagi. N: 0,2
S13	1,5	Kirkja	Óbyggt	Svæði ætlað kirkju og safnaðarheimili. N: 0,3
S14	1,4	Stofnanalóð með útivistargildi við Garða	Óbyggt	Svæði fyrir menningarstofnun, t.d. í tengslum við safnasvæðið og nýja kirkju. Blönduð landnotkun, stofnanalóð með útivistargildi. N: 0,7.
S15	0,8	Leikskóli í Flatahverfi	Óbyggt	Samkvæmt deiliskipulagi Flatahverfis.
S16	2,0	Stofnanasvæði í Skógarhverfi	Óbyggt	Stofnanasvæði verður mótað nánar í deiliskipulagi hverfisins. Svæðið er fyrst og fremst ætlað grunnskóla og leikslóla hverfisins. Nýtingarhlutfall ákvarðast í deiliskipulagi.

3.3.6. OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA

Í Garðalundi

Markmið

- Sérstök áhersla skal lögð á að gera útivistarsvæði bæjarins aðgengileg og eftirsótt. Þau skulu tengd saman sem heild með stígakerfi bæjarins.
- Gert verði ráð fyrir tjaldsvæði og þjónustu við ferðamenn í góðum tengslum við útivistarsvæði bæjarins í Garðalundi.
- Unnið verði áfram að uppbyggingu fjölbreyttrar íþróttaaðstöðu með áherslu á holla hreyfingu, almenningsíþróttir, skipulagt og þroskandi unglingastarf og keppnis- og afreksíþróttir. Í aðalskipulagi verði gert ráð fyrir nýju skóla- og íþróttasvæði í Skógahverfi.

Opin svæði til sérstakra nota eru svæði með útivistargildi á einn eða annan hátt þar sem gert er ráð fyrir mannvirkjum í tengslum við þá starfsemi sem þar er stunduð, s.s. tjald- og hjólhýsasvæði, skrudgarðar, kirkjugarðar, leiksvæði, íþróttasvæði, golfvelli, sleða- og skíðasvæði, skautasvæði, siglingaaðstaða, hesthús og reiðvelli, rallýbrautir og skotvelli. Einnig garðlönd og trjáræktarsvæði.

Opin svæði til sérstakra nota eru fjölbreytt og ólík, t.d. skógræktarsvæði sem vegna nálægðar við byggðina gegna sérstöku hlutverki sem útivistarsvæði og sérhæfð íþróttasvæði með umfangsmiklum mannvirkjum og byggingum. Byggingar og önnur mannvirki skulu vera samkvæmt deiliskipulagi viðkomandi svæða. Hluti íþróttasvæðisins á Jaðarsbökkum er í aðalskipulagi 1992-2012 skilgreindur sem stofnanasvæði svo og kirkjugarðurinn í Görðum en hvort tveggja er hér merkt sem opið svæði til sérstakra nota í samræmi við gildandi skipulagsreglugerð. Opin svæði til sérstakra nota eru auðkennd með dökkgrænum lit á skipulagsupprætti.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
O1	12,8	Íþróttasvæði á Jaðarsbökkum	Aðalíþróttasvæði bæjarins, fótboltavelli, íþróttahús og sundlaug. Deiliskipulag er í vinnslu. Áform um byggingu fótboltahúss.	Gert er ráð fyrir uppbyggingu alhliða íþróttamannvirkja, m.a. fjölnotaíþróttahúss og nýrrar sundlaugar. N: 0,2
O2	1,1	Íþróttasvæði, sparkvöllur við Ægisbraut	Að mestu óbyggt svæði, eitt iðnaðarhús sem lagt er til að breytt verði í íþrótt- og frístundahús.	Íþrótt- og leiksvæði skv. deiliskipulagi. Íþróttahús og minni háttar byggingar v/starfseminnar. N: 0,04.
O3	3,6	Kirkjugarður í Görðum	Deiliskipulag í gildi.	Kirkjugarður, bílastæði og tilheyrandi þjónustumannvirki. N: 0,01
O4	60,8	Golfvöllur í Leyni	18 holu golfvöllur.	Skv. deiliskipulagi.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
O5	4,6	Tjaldsvæði við Garðalund.	Ófullgert. Gert er ráð fyrir flutningi tjaldsvæðis frá Kalmansvík að Garðalundi.	Tjaldsvæði, gistipjónusta. Heimilt að byggja þjónustubyggingar og litla gistiskála samkvæmt deiliskipulagi. N: 0,015
O6	8,6	Garðalundur, skrúðgarður/skógrækt	Skólaskógar	Skrúðgarður og mótað útivistarsvæði. Heimilt að byggja áhaldahús. N: 0,005
O7	12,5	Skógrækt	Skógræktarsvæði, skrúðgarður	Útivistarskógur.
O8	9,5	Skógrækt	Skógræktarsvæði Skógræktarfélags Íslands	Útivistarskógur.
O9	20,5	Skógrækt	Skógræktarsvæði	Útivistarskógur.
O10	10,6	Hesthúsahverfi við Æðarodda		Hesthúsasvæði með æfinga- og keppnisbrautum. Hesthús, félagsheimili og viðeigandi byggingar. N: 0,05.
O11		Skjólbelti	Ógert	Skjólbelti utan um núverandi og fyrirhuguð iðnaðar- og athafnasvæði.
O12	2,0	Íþróttavellir, æfingasvæði í Skógarhverfi.	Ómótað. Hugmynd um æfinga- og íþróttasvæði sem stutt getur við íþróttasvæðið á Jaðarsbökkum og tengst auk þess tjaldsvæðinu við Garðalund.	Íþróttasvæði með æfingavöllum og aðstöðubyggingum s.s. búningsklefum o.þ.h. Svæðið verður mótað nánar í skipulagi Skógarhverfis. N: 0,01
O13	10,9	Útivistarsvæði við Berjadalsá	Ófullgert. Núverandi moldartíppur.	Heimilt verður að losa jarðefni, mold, á svæðinu sem nýtt verður til landmótunar. Unnið skal deiliskipulag og áætlun um landmótun sem gefi kost á íþróttaiðkun, t.d. akstursbrautum o.þ.h. Byggingar verði einungis nauðsynleg aðstöðuhús. N: 0,01
O14	0,5	Merkurtún við Skólabraut	Leiksvæði, skrúðgarður.	Leiksvæði, skrúðgarður.

3.3.7. ATHAFNASVÆÐI

Markmið

- Sköpuð verði skilyrði til framþróunar atvinnulífs og fjölgunar starfa í bæjarfélaginu og á athafnasvæðinu á Grundartanga í samvinnu við nágranna-sveitarfélögin.
- Sett verði fram skýr stefna um skilgreiningu atvinnusvæða. Í deiliskipulagi iðnaðar- og athafnasvæða verði gert ráð fyrir sérstökum svæðum fyrir fyrirtæki í matvælavinnslu og matvælaiðnaði til þess að komast hjá hagsmunaárekstrum milli ólíkra atvinnugreina. Sérstök ákvæði verði sett um starfsemi á slíkum atvinnusvæðum.
- Allar greinar atvinnulífsins skulu hafa sjálfbæra þróun að leiðarljósi og taka þátt í mótun og eftirfylgni framkvæmdaáætlunar umhverfismála (Std. 21).

Á athafnasvæðum skal fyrst og fremst gera ráð fyrir atvinnustarfsemi þar sem lítil hætta er á mengun, s.s. léttum iðnaði, vöruheimslym, hreinlegum verkstæðum og umboðs- og heildverslunum. Almenn skal ekki gera ráð fyrir íbúðum á athafnasvæðum. Þó er unnt að gera ráð fyrir íbúðum tengdri starfsemi fyrirtækja, s.s. fyrir húsverði.

Nokkur svæði sem í gildandi aðalskipulagi eru skilgreind sem iðnaðarsvæði eru hér merkt sem athafnasvæði til samræmis við nýja skipulagsreglugerð. Á svæðum A10 og A11 er gert ráð fyrir blandaðri landnotkun með verslun og þjónustu sbr. ákvæði í kafla 3.3.4. Í deiliskipulagi núverandi og nýrra athafnasvæða skal taka mið af markmiðum bæjarstjórnar um sérhæfð svæði þannig að komist verði hjá hagsmunaárekstrum ólíkra atvinnugreina.

Stefnt er að því að afmarka stæði eða geymslusvæði fyrir stóra bíla og vinnuvélar, sem t.d. nýtist einyrkjum og litlum fyrirtækjum í slíkum rekstri, þannig að unnt verði að framfylgja banni við stöðu og geymslu slíkra tækja í og við íbúðarbyggð. Slík stæði eða svæði geta hvort sem er verið á svæðum sem í aðalskipulagi eru skilgreind sem almenn athafnasvæði eða iðnaðarsvæði.

Afmarkað er nýtt athafnasvæði norðan bæjarins, sunnan iðnaðarsvæðanna við Höfðasel. Flatarmál svæðisins er umfam áætlaða landþörf fyrir ný störf á skipulagstímabilinu en í afmörkun þess felst viðbúnaður til þess að geta tekið við nýjum fyrirtækjum sem ekki eiga heima í nálægð við íbúðarbyggð eða miðbæ svo og fyrirtækjum sem þurfa meira landrými en svo að rúmist í byggðinni innan þjóðvegjar.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
A1	7,3	Við Vesturgötu og Breiðargötu sunnan Bárugötu	Svæðið er að mestu leyti nýtt fyrir hafnsækna starfsemi. Til er samþykkt deiliskipulag svæðisins.	Hafnsækin starfsemi, sjávarútvegur, fiskiðnaður, annar iðnaður. N: 0,5
A2	0,2	Við suðurenda Akursbrautar.	Starfsmannaaðstaða fyrir nærliggjandi atvinnustarfsemi	Fullbyggt
A3	0,4	Við Akursbraut.	Ýmis starfsemi	Fullbyggt
A4	0,6	Við Vesturgötu og Ægisbraut.	Smáiðnaður. Deiliskipulag í gildi.	Fullbyggt
A5	1,1	Svæði við Ægisbraut	Ýmis atvinnustarfsemi. Hluti svæðisins er skilgreindur sem stofnanasvæði í deiliskipulagi (tækni- og áhaldahús bæjarins).	Nýting verði í samræmi við ákvæði gildandi deiliskipulags.
A6	2,1	Við Ægisbraut	Ýmis atvinnustarfsemi.	Uppbygging í samræmi við gildandi deiliskipulag.
A7	2,8	Blandað svæði milli Þjóðbrautar og Dalsbrautar. Sjá einnig V6 og S8.	Blönduð landnotkun, verslun, verkstæði, skrifstofur, bensínstöð, skóli.	Blönduð landnotkun. Nýting hverrar lóðar verður ekki skilgreind sérstaklega í aðalskipulagi. N: 0,5.
A8	12,4	Smiðjuvallasvæðið; Smiðjuvellir, Kalmnansvellir	Fjölbreytt atvinnustarfsemi er á A9, A10 og A11; verslanir (byggingarvörur, húsgögn, matvara), verkstæði, slökkvistöð, þjónusta. Aðaluppbyggingarsvæði fyrir almenna atvinnustarfsemi. Hálfbyggt.	Uppbygging skv. deiliskipulagi. Í deiliskipulagi skal gera ráð fyrir stæðum eða geymslusvæði fyrir stóra bíla og vinnuvélar. N: 0,5
A9	2,0	Smiðjuvallasvæði meðfram Esjubraut	Sjá A9	Blönduð landnotkun, athafnasvæði, verslun og þjónusta, fyrst og fremst verslun með fyrirferðarmikla vöru sem ekki á heima í miðbæ. N: 0,5
A10	2,6	Smiðjuvallasvæði meðfram Þjóðbraut	Sjá A9	Blönduð landnotkun, athafnasvæði, verslun og þjónusta, fyrst og fremst verslun með fyrirferðarmikla vöru sem ekki á heima í miðbæ. N: 0,5
A11	16,5	Nýtt athafnasvæði norðan Þjóðvegur	Óbyggt og óskipulagt	Vinna skal deiliskipulag svæðisins. N: 0,5 – 0,7

3.3.8. IÐNAÐARSVÆÐI

Markmið

- Ef breyting verður á rekstri eða staðsetningu Sementsverksmiðjunnar sem dregur úr landþörf hennar á núverandi athafnasvæði verður það tekið undir íbúðarbyggð eftir því sem aðstæður leyfa. Í aðalskipulagi verður áfram gert ráð fyrir verksmiðjunni.

Á iðnaðarsvæðum skal fyrst og fremst gera ráð fyrir umfangsmikilli iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér, s.s. verksmiðjum,

Iðnaðarsvæðið við Höfðaseli

virkjunum, tengivirkjum, veitustöðvum, skólpælu- og hreinsistöðvum, birgðastöðvum fyrir olíur og móttökustöðvum fyrir úrgang. Íbúðir eru ekki heimilar á iðnaðarsvæðum.

Helstu iðnaðarsvæðin eru lóð Sementsverksmiðjunnar, iðnaðarsvæðin í Höfðaseli og olíubirgðastöðin á Breiðinni. Afmörkun iðnaðarsvæða í Höfðaseli er breytt frá gildandi aðalskipulagi til samræmis við þróun svæðisins og vandkvæði við að nýta gamalt sorpurðunarsvæði sem byggingarlóðir. Iðnaðarsvæði Sementsverksmiðjunnar er minnkað og austasta hluta þess breytt í íbúðarsvæði, sem gert er ráð fyrir að komi til skipulagningar á síðari hluta skipulagstímabilsins.

Gert er ráð fyrir nýju iðnaðarsvæði sunnan Höfðasels. Flatarmál svæðisins er umfram áætlaða landþörf vegna nýrra starfa í iðnaði á skipulagstímabilinu en í afmörkun þess felst viðbúnaður til þess að geta tekið við iðnfyrirtækjum hvers konar sem ekki rúmast innan núverandi iðnaðarsvæða. Í deiliskipulagi hverfisins skal taka mið af markmiðum bæjarstjórnar um sérhæfð svæði þannig að komist verði hjá hagsmunaárekstrum ólíkra atvinnugreina.

Gert ráð fyrir að aðveitustöð rafveitu, sem nú er skammt austan Þjóðbrautar innan marka væntanlegrar íbúðarbyggðar í Skógarhverfi, verði flutt vestur fyrir Þjóðbraut og komið fyrir á nýrri iðnaðarlóð, I6, við Smiðjuvelli.

Áformaðar dælustöðvar og hreinsistöð fráveitukerfisins eru merktar sem iðnaðarsvæði. Þær dælustöðvar, sem ekki lenda innan marka annarra iðnaðarsvæða, eru merktar sem punktar. Dælustöðvarnar eru litlar og að öllu leyti neðanjarðar þannig að þær hafa sem næst engin sýnileg áhrif á umhverfi sitt. Gert er ráð fyrir hreinsistöð fráveitu og útrás við Ægisbraut (I9) en lóð fyrir stöðina hefur verið skilgreind í deiliskipulagi. Til álita hefur komið að reisa hreinsistöðina við Kalmansvík norðanverða þar sem sá staður liggur vel við núverandi stofnlögnum. Breytt áætlun og bygging stöðvarinnar í Kalmansvík krefst breytingar á aðalskipulagi (sjá einnig kafla 3.4.5).

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
I1	6,2	Sementsverksmiðjan	Verksmiðjubyggingar og sandþró.	Fullbyggt
I2	0,7	Olíubirgðastöð á Breiðinni	Olíutankar og tilheyrandi búnaður.	Fullbyggt
I3	6,9	Iðnaðarsvæði við Höfðaseli-N	Sorpmóttökustöð. Svæðið ekki fullnýtt.	Uppbygging skv. deiliskipulagi. N: 0,5
I4	6,2	Iðnaðarsvæði við Höfðaseli-S	Steypustöð og fleiri fyrirtæki. Svæðið ekki fullnýtt.	Uppbygging skv. deiliskipulagi. N: 0,5

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
I5	16,5	Nýtt iðnaðarsvæði	Óbyggt, óskipulagt.	Iðnaðarsvæði. Vinna skal deiliskipulag svæðisins. N: 0,5
I6	0,3	Aðveitustöð rafveitu.	Óbyggt. Núverandi aðveitustöð er innan marka Skógarhverfis.	Lóð fyrir aðveitustöð rafveitu. Lóðin verður afmörkuð í deiliskipulagi athafnasvæðis A8.
I7	0,6	Hitaveitugeymir við Þjóðveg	Vatnsgeymir og dælustöð hitaveitu.	Svæði fyrir vatnsgeymi og önnur mannvirki hitaveitu. Gert er ráð fyrir stækkun hitaveitugeymis.
I8	0,3	Dælu- og hreinsistöð fráveitu við Ægisbraut	Óbyggt	Svæði fyrir dælu- og hreinsistöð fráveitu. Skv. deiliskipulagi.
I9		Dælustöð fráveitu við Leyni	Óbyggt. Mannvirki neðanjarðar.	Nákvæm lega og umfang verður ákvarðað í deiliskipulagi í samræmi við áætlun um fráveitukerfi bæjarins.
I10		Dælustöð fráveitu við Breiðargötu	Óbyggt. Mannvirki neðanjarðar.	Nákvæm lega og umfang verður ákvarðað í deiliskipulagi í samræmi við áætlun um fráveitukerfi bæjarins.
I11		Dælustöð fráveitu við Krókalón	Óbyggt. Mannvirki neðanjarðar.	Nákvæm lega og umfang verður ákvarðað í deiliskipulagi í samræmi við áætlun um fráveitukerfi bæjarins.
I12		Vatnsveita, neysluvatnstankur	Vatnsgeymir á Breiðinni	Óbreytt
I13		Vatnsveita, geislahús	Geislahús ofan Garðalundar	Óbreytt

3.3.9. HAFNARSVÆÐI

Á hafnarsvæðum tengist landnotkun fyrst og fremst hafnsækinni starfsemi, s.s. útgerð, fiskvinnslu og starfsemi tengdri sjóflutningum og skipasmíði eða viðgerðum. Almennu skal ekki gera ráð fyrir íbúðum á hafnarsvæðum. Þó er, í undantekningartilvikum, unnt að gera ráð fyrir íbúðum tengdum starfsemi fyrirtækja, s.s. fyrir húsverði.

Hafnarsvæði eru svæði sem heyra undir stjórn viðkomandi hafnarstjórnar. Um skilgreiningu hafnarsvæða vísast til hafnalaga og reglugerða um einstakar hafnir.

1. janúar 2005 voru Reykjavíkurhöfn, Akraneshöfn, Grundartangahöfn og Borgarneshöfn sameinaðar í Faxaflóahafnir sf. Sameinað fyrirtæki stefnir að því að byggja upp og reka öflugar hafnir á starfsvæði sínu þar sem Akraneshöfn mun verða efld sem fiskihöfn.

Þrjú hafnarsvæði eru á Akranesi og eru þau merkt með dökkbláum lit á skipulagsuppdraetti. Svæði H2, Skarfatangahöfn, er sett inn á aðalskipulag eftir frumhönnun Siglingastofnunar. Við fullnaðarhönnun verða forsendur og skilyrði fyrir gerð hafnarinnar yfirfarin og endurmetin. Því kunna að verða breytingar á útfærslu og

Smábátahöfnin

afmörkun hinnar nýju hafnar í aðalskipulagi, sem farið verður með samkvæmt ákvæðum skipulagslaga. Hafnir sem skip stærri en 1.350 tonn geta siglt um eru ávallt háðar mati á umhverfisáhrifum skv. 1. viðauka við reglugerð um mat á umhverfisáhrifum nr. 671/2000. Sjá einnig kafla 3.4.6. um landfyllingar.

Nr.	Stærð	Svæði	Lýsing	Skipulagsákvæði
H1	13,5	Akraneshöfn	Fjölbreytt hafnarstarfsemi, fiskvinnsla, þjónusta og önnur hafnsækna starfsemi. Deilis- skipulag hefur verið unnið fyrir hluta hafnar- svæðisins.	Lokið skal gerð deiliskipulags hafnarsvæðisins. Höfn og athafnasvæði fyrir hafnsækna starfsemi, fiskiðnað og aðra athafnastarfsemi. N: 0,5.
H2	14	Stækkun Akraneshafnar, Skarfatangahöfn	Óbyggt.	Drög að nýjum hafnargarði og stækkun hafnarsvæðis sam- kvæmt áætlun Siglingastofnunar. Hafnarsvæði; höfn og hafnargarðar, athafnasvæði fyrir hafnsækna starfsemi. N: 0,5
I1	4,6	Skipasmíðastöð við Lambhúsasund	Lóð skipasmíðastöðvar og dráttarbrautar ásamt hafnarmannvirkjum.	Fullbyggt

3.3.10. SORPFÖRGUNARSVÆÐI

Markmið

- Unnið verði að því að minnka umfang sorps til förgunar m.a. með flokkun og endurvinnslu. Í aðal- og deiliskipulagi skal gert ráð fyrir aðstöðu fyrir slíka vinnslu (grenndarstöðvar).

Horft yfir urðunarsvæðið að Höfðaseli, Blautósi og Innstavogsnesi.

Sorpförgunarsvæði eru svæði þar sem fram fer eða fyrirhuguð er förgun á sorpi og öðrum úrgangi, s.s. urðun eða brennsla. Íbúðir eru ekki heimilar á sorpförgunarsvæðum.

Fyrir liggur sameiginleg svæðisáætlun um meðhöndlun útgangs 2005-2020 fyrir Suðurland, Suðvesturland og Vesturland og staðfesti bæjarstjórn Akraness þá áætlun fyrir sitt leyti þann 7. júlí 2005.

Sorpmóttökustöðin Gáma sem er í eigu Akraneskaupstaðar sér um móttöku, flokkun og förgun sorps svo og urðun óvirks úrgangs. Brotamálmar og spilliefni eru sendir til endurvinnslu á höfuðborgarsvæðinu eða erlendis. Sorpmóttökustöð er á nyrðri hluta iðnaðarsvæðisins í Höfðaseli. Sorpurðun Vesturlands urðar heimilissorp í landi Fíflholta í Borgarbyggð. Unnin skal áætlun um förgun óvirks úrgangs með það í huga að draga úr þörf fyrir urðun, t.d. með nýtingu efnanna í aðra landmótun.

Innan bæjarmarka er eitt sorpförgunarsvæði, **R1** við Berjadalsá, 3,4 ha urðunarsvæði fyrir óvirkan úrgang, sem ekki hefur í för með sér mengun eða önnur áhrif á umhverfið.

3.3.11. LANDBÚNAÐARSVÆÐI

Ekkert svæði innan bæjarmarka er skilgreint sem landbúnaðarsvæði.

3.3.12. SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDBYGGÐ

Ekkert svæði innan bæjarmarka er skilgreint sem svæði fyrir frístundabyggð. Á svæði O5, tjaldsvæði við Garðalund, er gert ráð fyrir gistiskálum sem eru hluti af rekstri tjaldsvæðisins. Svæðið er skilgreint sem opið svæði til sérstakra nota.

3.3.13. ÞJÓÐMINJAVERNÐARSVÆÐI

Þjóðminjaverndarsvæði taka til svæða þar sem eru friðlýstar fornminjar, þekktar fornleifar eða friðuð hús samkvæmt þjóðminjalögum. Um þjóðminjar gilda skýr og ströng lagaákvæði og er röskun þeirra með öllu óheimil án leyfis Fornleifaverndar ríkisins. Merking þeirra á skipulagsuppdraetti hefur fyrst og fremst þann tilgang að koma í veg fyrir að þjóðminjum verði spillt t.d. vegna vankunnáttu eða athugunarleysis og að tekið verði mið af þeim við skipulag og framkvæmdir.

Fornleifastofnun Íslands gerði svokallaða aðalskráningu fornleifa á árunum 1997 og 1999. Þar voru skráðir 299 staðir, þar af 130 í landi Garða og þeirra jarða sem úr þeim byggðust, 167 í landi hins forna Heimaskaga og 2 staðir í Akrafjalli. Mannvirkjaleifar eru sjáanlegar á 34 stöðum.

Meirihluti fornleifa, þar sem byggðin er mest á skipulagssvæðinu, hefur orðið að víkja vegna þéttbýlismyndunar og atvinnuuppbyggingar á 20. öld en í útjaðri hennar er enn að finna minjastaði, þó í misgóðu ástandi. Mikilvægt er að taka mið af þekktum fornleifum við allar framkvæmdir, skógrækt og skipulag byggðar. Fornleifar geta gefið staðnum, svæðinu eða byggðinni aukið vægi og orðið áhugavert viðfangsefni í ferðapjónustu og útivist. Auk aðalskráningar fornleifa skal vinna deiliskráningu fornleifa áður en ráðist er í breytingar á landnotkun t.d. með skógrækt og byggð. Við nýbyggingar á bújörðum og við gömul bæjarstaði skal fylgjast sérstaklega með raski þar sem mestar líkur eru á að menn rekist þar á fornleifar.

Í þjóðminjalögum nr. 107/2001, IV. kafla, segir m.a.:

9. grein: Til fornleifa teljast hvers kyns leifar fornra mannvirkja og annarra staðbundinna minja sem menn hafa gert eða mannaverk eru á ... Minjar 100 ára og eldri teljast til fornleifa en heimilt er þó að friðlýsa yngri minjar, sbr. 11. gr.

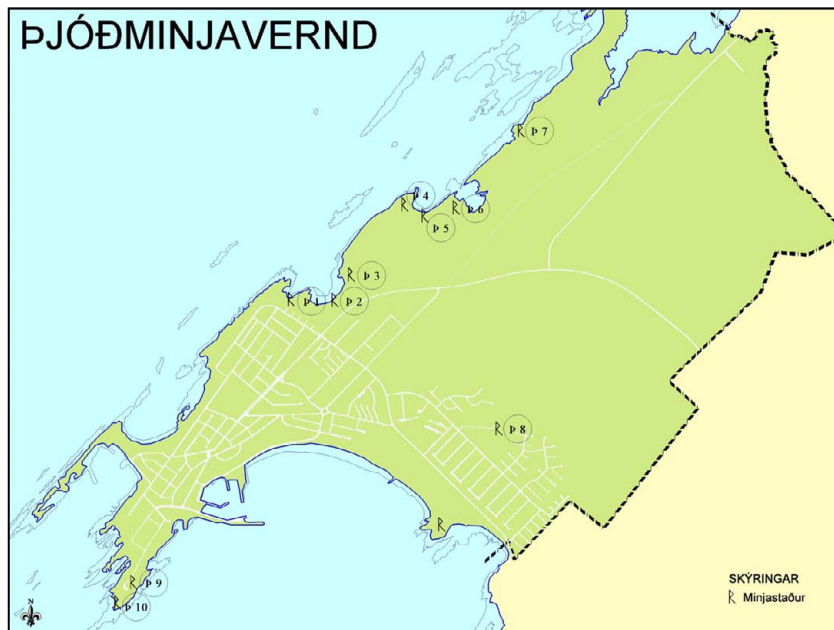
10. grein: Fornleifum má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi né nokkur annar, spilla, granda né breyta, ekki heldur hylja þær, laga né aflaga né úr stað flytja nema með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

11. grein:Friðlýsingu fornleifa skal þinglýsa sem kvöð á landareign þá sem í hlut á. Þeim minjum, sem friðlýstar eru, skal fylgja 20 metra friðhelgað svæði út frá ystu sýnilegu mörkum fornleifa og umhverfis nema kveðið sé á um annað. Um stærra svæði skal leita samþykkis landeiganda. Friðlýstar fornleifar skulu færðar á skipulagskort. Fornleifar, sem friðlýstar hafa verið samkvæmt eldri lögum, skulu njóta friðlýsingar áfram.

12. grein: Hver sá sem verður var við að fornleifar liggi undir skemmdum skal gera Fornleifavernd ríkisins viðvart. Ef fyrirsjáanlegt er að minjastaður spillist vegna breyttrar landnotkunar eða framkvæmda skal viðkomandi sveitarfélag eða framkvæmdaraðili gera Fornleifavernd ríkisins viðvart með hæfilegum fyrirvara. Fornleifavernd ríkisins ákveður að höfðu samráði við Náttúruvernd ríkisins [Umhverfisstofnun] hvort rannsóknar er þörf, hvort friðlýsa beri viðkomandi stað eða hvort fornleifarnar megi víkja og þá með hvaða skilmálum.

13. grein: Nú finnast fornleifar sem áður voru ókunnar og skal finnandi þá skýra Fornleifavernd ríkisins frá fundinum svo fljótt sem unnt er. Sama skylda hvílir á landeiganda og ábúanda er þeir fá vitneskju um fundinn. Ef fornleifar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd uns fengin er ákvörðun Fornleifaverndar ríkisins um hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum.

14. grein: Nú telur landeigandi, ábúandi eða einhver annar, þar á meðal sá sem stjórnar opinberum framkvæmdum, að hann þurfi að gera jarðrask, svo sem vegna vegagerðar, veitulagnar, framræslu eða skógræktar, er haggð geti við fornleifum og skal hann þá skýra Fornleifavernd ríkisins frá því áður en hafist er handa við verkið. Lýst skal nákvæmlega breytingum þeim er af framkvæmd mundi leiða. Fornleifavernd ríkisins ákveður hvort og hvenær framkvæmd megi hefja og með hvaða skilmálum.

Íslensk steinsteyppuklassík með barrokkívaði

Framkvæmdum skal beina frá minjastöðum en sé þess enginn kostur ber að tilkynna Fornleifavernd ríkisins um framkvæmdirnar með fyrirvara og getur stofnunin krafist þess að þeim verði frestað uns fornleifarannsókn hafi farið fram. Þeir sem standa fyrir meiri háttar framkvæmdum bera kostnað af fornleifarannsóknum sem nauðsynlegar reynast þeirra vegna.

Engar fornleifar hafa verið friðlýstar á Akranesi en í niðurstöðum fornleifaskráningar eru tillögur um verndun, kynningu og rannsóknir nokkurra minjastaða. Þetta eru minjastaðirnir Presthús, Kalmansvík, Hausthús/Skúti, Elínarhöfði, Bakkabær, Miðvogur og Innstivogur (bæjarleifar þessara bæja ásamt útihúsum og garðlögum), bæjarhóllinn í Görðum og gamla þjóðleiðin niður á Skaga.

Á skipulagsupprætti eru merktar þær fornleifar sem getið er um í niðurstöðu Fornleifastofnunar Íslands auk stakkstæða á Breiðinni (Þ9). Svæði Þ1-Þ7 og Þ9 eru öll innan marka hverfisverndarsvæða vegna náttúrufars og útivistargildis.

- Þ 1. **Presthús**, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 2. **Kalmansvík**, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 3. **Hausthús, Skúti**, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 4. **Elínarhöfði**, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 5. **Bakkabær**, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 6. **Miðvogur**, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 7. **Innsti-Vogur**, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 8. **Garðar**, bæjarhóll. Rannsóknarefni.
- Þ 9. **Breiðin**, stakkstæði. Minjar um horfna atvinnuhætti.

Ekki er getið sérstaklega um bæjarleifar, útihús og garðlög á **Sólmundarhöfða** í tillögum í fornleifaskrá. Svæðið er merkt með fornleifamerki (R) á skipulagsupprætti og mælt til þess að skipulag byggðar þar taki tillit til minjasvæðisins þannig að minjar verði sýnilegur þáttur í bæjarumhverfinu. Gamla þjóðleiðin niður á Skaga er ekki merkt sérstaklega á skipulagsupprætti en þau ummerki um hana sem enn sjást, t.d. upphlaðnir vegkantar og brýr við Blautós, eru innan hverfisverndarsvæða.

3.3.14. HÚSAVERND

Í II kafla laga um húsafriðun nr. 104/2001 er kveðið á um friðun húsa og annarra mannvirkja og skipulag húsafriðunar. Ákvæðin eru í öllum meginatriðum samhljóða

ákvæðum eldri þjóðminjalaga sem miðað hefur verið við við friðlýsingu húsa á skipulagssvæðinu.

Á Akranesi falla eftirtalin hús undir ákvæði laga um húsfriðun. Nokkur hús hafa verið flutt eða endurreist á byggðasafninu í Görðum og eru þau talin upp sér:

Listi Húsafriðunarnefndar yfir friðuð hús:

- **Akraneskirkja.** Timburhús reist 1896. Friðuð 1. janúar 1990 samkvæmt aldursákvæði 1. mgr. 36. gr. þjóðminjalaga nr. 88/1989.
- **Garðahúsið.** Hlaðið steinasteypuhús reist 1876-1882. Safnið tók við húsinu 1959.

Hús á Byggðasafni Akraness og nærsveita í Görðum:

- **Geirastaðir, Skólabraut 24.** Timburhús reist 1903-1908. Flutt í safnið 1994.
- **Þurk- og fiskhjallur ásamt bátaskýli frá Bræðraparti á Akranesi.** Timburhús reist á síðari hluta 19. aldar. Flutt í safnið 1961.
- **Neðri-Sýrupartur, Breiðargötu 8.** Timburhús reist 1875. Flutt í safnið 1990.
- **Sandar, Krókatún 4.** Timburhús reist 1901. Flutt í safnið 1996.
- **Fróðá, Vesturgata 11.** Timburhús reist 1935. Flutt í safnið 1988.
- **Háteigur 11, Stúkuhúsið,** flutt 2004.

Þ 10. Gamli vitinn byggður 1918.

Akraneskirkja, á miðbæjarsvæði M1, og Garðahúsið, sem er á sínum upphaflega stað í Görðum, eru ekki merkt sérstaklega á skipulagsupprætti. Gamli vitinn er á aðalskipulagsupprætti merktur sem þjóðminjar (Þ10) en hann er innan svæðis sem nýtur hverfisverndar vegna náttúrufars og útivistargildis.

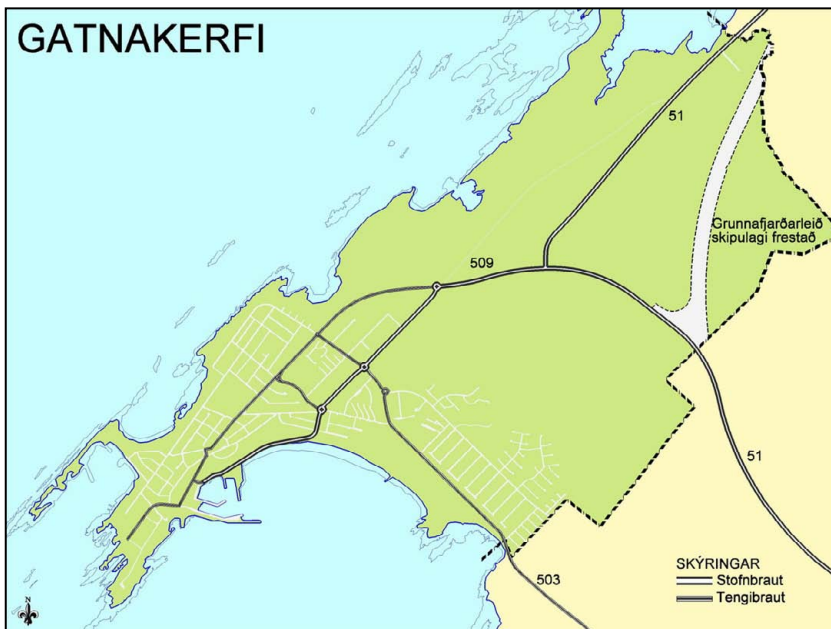
Vinna skal svo nefnda húsakönnun fyrir elsta hluta kaupstaðarins sbr. ákvæði um skipulagsreiti Íb1, M1 og M2. Á grundvelli hennar verður unnin áætlun um hugsanlega hverfisvernd byggðar eða vernd og varðveislu einstakra bygginga sem kunna að vera merkilegar vegna gerðar sinnar, stöðu eða sögu. Húsakönnun verður undanfari deiliskipulags viðkomandi reita þar sem gerð verður grein fyrir hugsanlegum verndarákvæðum svo og endurnýjun og uppbyggingu.

Hús á byggðasafninu í Görðum: Garðahúsið, Geirastaðir, Sandar og Neðri-Sýrupartur. Ljósmyndir af vefsíðu Húsafriðunarnefndar ríkisins.

Gamli vitinn

3.4. SAMGÖNGUR OG ÞJÓNUSTUKERFI

3.4.1. GATNAKERFI

Á aðalskipulagsuppgátt er gerð grein fyrir stofnbrautum og tengibrautum. Aðrar götur, þ.e. núverandi safngötur og húsagötur, eru einungis sýndar sem hluti grunnkorts.

Flokkun gatnakerfis bæjarins felst í stofnbrautum og tengibrautum annars vegar og innra gatnaneti með húsagötum og aðalgötum hins vegar.

Stofnvegir samkvæmt flokkun Vegagerðarinnar eru Akrafjallsvegur (vegur 51 af Hringvegi austan við Innrihólm, vestur og norður fyrir Akrafjall að Hringvegi við Urriðaá), Innnesvegur (vegur 503 af Akrafjallsvegi hjá Reyni, um Ytrahólm og Innnesveg að Akranesvegi/Þjóðbraut) og Akranesvegur (vegur 509 af Akrafjallsvegi um Þjóðbraut og Faxabraut að höfn). Akrafjallsvegur, Akranesvegur, Þjóðbraut og Faxabraut eru sýndir sem stofnbrautir í aðalskipulagi Akraness en Innnesvegur sem tengibraut.

Aðrar tengibrautir eru Kalmansbraut-Kirkjubraut-Akursbraut-Hafnarbraut, Stillholt austan Kirkjubrautar og Esjubraut, framhald Innnesvegar, frá Þjóðbraut að Kalmansbraut. Felld er út úr aðalskipulagi tengibraut frá Garðagrund vestan safnasvæðisins í Görðum norður að Þjóðvegi.

Gert er ráð fyrir að Þjóðbraut verði meginaðkomuleiðin inn í bæinn. Stofnbrautin Þjóðbraut/Faxabraut liggur vel við helstu iðnaðar- og athafnasvæðum bæjarins þannig að þungaumferð verður beint frá miðbæ og íbúðarhverfum.

Stefnt er að því að tryggja umferðaröryggi með markvissri hraðastýringu bílaumferðar, t.d. svæðum með 30 km/klst hámarkshraða og útfærslu umferðarmannvirkja, stofnbrauta og tengibrauta, sem taki mið af umhverfi og aðstæðum. Miðað er við að innra gatnakerfi nýrra hverfa geti verið net húsagatna og aðalgatna. Aðalgötur má líta á sem endurskoðaða útfærslu safngatna, sem gegni fjölbreyttara hlutverki en hefðbundnar safngötur hafa gert, þannig að hús og lóðir geti staðið við þær og haft aðkomu frá þeim auk þess sem bílastæði verði heimiluð í þeim að vissu marki. Þannig verði stuðlað að samfelldri og heillegri bæjarmynd í nýjum íbúðarhverfum.

Tekið er frá fyrirhugað vegstæði Þjóðveggar norðan bæjarins, svo nefndrar Grunnfjarðarleiðar, og skipulagi þar frestað sbr. kafla 3.4.8.

3.4.2. STÍGAKERFI

Meginhluti stígakerfisins eru gangstéttar meðfram götum bæjarins. Í aðalskipulagi eru skilgreindir **stofnstígar innan byggðar** sem tengja saman hverfi og megináfangastaði. Stofnstígar eru jafnframt meginhjólaleiðir þar sem stefnt er að endurbótum og aðgerðum til þess að auðvelda hjólreiðar og gera þær öruggari. Stofnstígar fá forgang í uppbyggingu og viðhaldi (t.d. vetrarviðhaldi). Auk stígakerfisins inni í bænum er net **megin útivistarstíga**, aðallega meðfram ströndinni og að útivistarsvæðum ofan bæjarins. Stofnstígar og meginútivistarstígar eru sýndir á aðalskipulagsuppdraetti.

Reiðleiðanet er utan byggðar út frá hesthúsahverfinu í Æðarodda. Reiðleiðir tengjast Innri-Akraneshreppi norðan byggðarinnar og við þjóðveg. Á nokkrum stöðum er gert ráð fyrir að gangandi fólk og hestamenn noti sama stíginn og eru þeir stígar merktir sérstaklega (**megin útivistarstígar og reiðleið**).

3.4.3. ALMENNINGSSAMGÖNGUR

Unnið er að samkomulagi um tengingu Akraness við almenningssamgöngukerfi höfuðborgarsvæðisins. Miðstöð almenningssamgangna verður skilgreind í deiliskipulagi en slík starfsemi getur rúmast innan miðsvæða, svæða fyrir verslun og þjónustu og svæða fyrir þjónustustofnanir.

3.4.4. FLUGVELLIR, HAFNIR

Enginn flugvöllur er innan bæjarmarka. Um hafnir er fjallað í kafla 3.3.9.

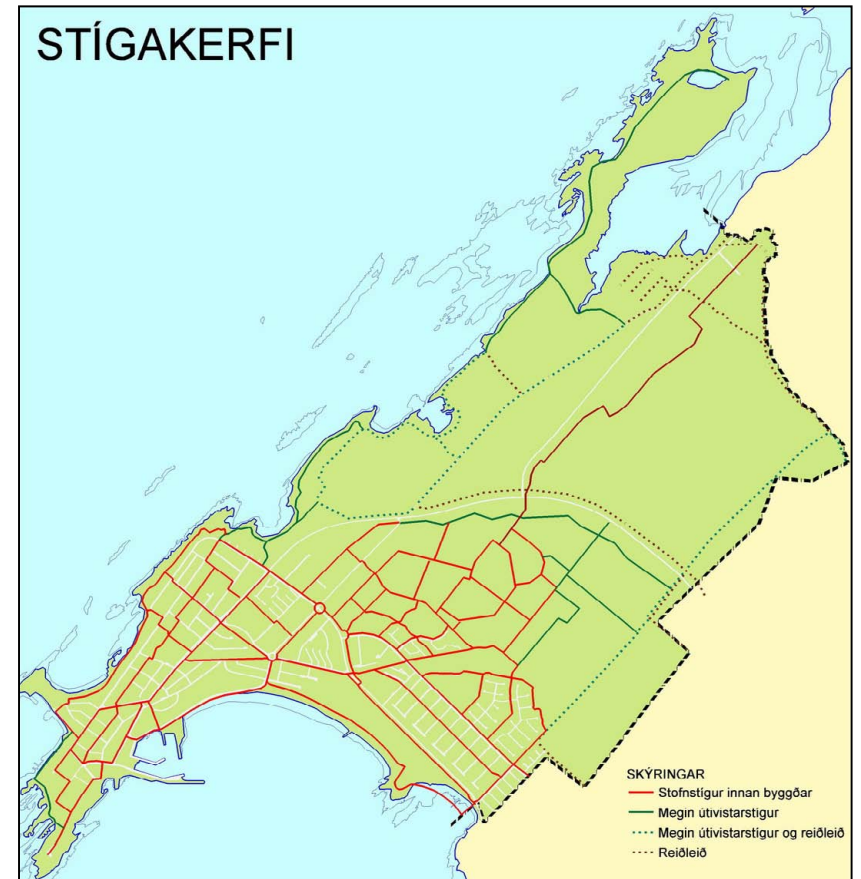
3.4.5. VEITUR

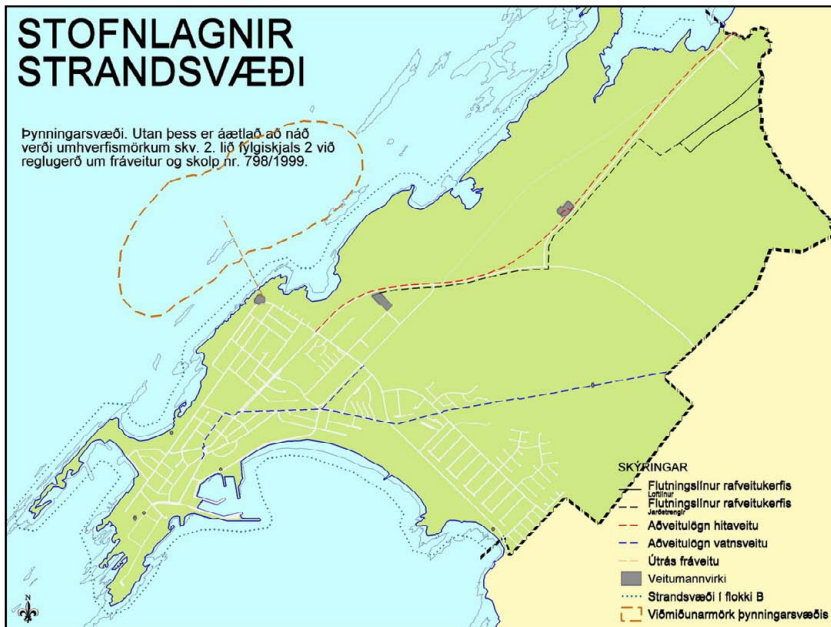
Vatnsveita

Í kafla 3.2.6 er gerð grein fyrir neysluvatnsöflun og vatnsverndarsvæðum, sem eru utan bæjarmarka. Aðveitulögn vatnsveitu frá Akrafjalli, geislahús og vatnstankur, er merkt á aðalskipulagsuppdraetti. Aðrar stofnlagnir og dreifilagnir fylgja götum og stígum og því ekki gerð grein fyrir þeim á skipulagsuppdraetti. Núverandi stofnlagnir vatnsveitu eru sýndar á skýringaruppdraetti í forsenduhluta greinargerðar.

Hitaveita

Vatnstankur og dælustöð hitaveitu eru á iðnaðarsvæði I7 norðan bæjarins sbr. kafla 3.3.8. Gert er ráð fyrir stækkun vatnstanksins. Aðveitulögn hitaveitu frá Deildartungu

Leynir

liggur meðfram þjóðvegi og Kalmansbraut. Aðrar stofnlagnir og dreifilagnir fylgja götum og stígum og því ekki gerð grein fyrir þeim á skipulagsupprætti. Núverandi stofnlagnir hitaveitu eru sýndar á skýringarupprætti í forsenduhluta greinargerðar.

Í kafla 3.3.8, iðnaðarsvæði, er fjallað um svæði fyrir veitumannvirki (mannvirki fráveitu, hitaveitu og rafveitu).

Rafveita

Gert er ráð fyrir að aðveitustöð rafveitu verði á svæði I6 í norðurhluta Smiðjuvallasvæðisins sbr. kafla 3.3.8. Núverandi staðsetning er innan marka væntanlegrar íbúðarbyggðar í Skógarhverfi. Flutningslínur að aðveitustöðinni úr norðri eru sýndar á aðalskipulagsupprætti en innan byggðar, núverandi og fyrirhugaðrar, verða línurnar lagðar í jörð. Aðrar raflínur verða í jörð og fylgja fyrst og fremst götum og stígum. Þær verða því ekki sýndar á aðalskipulagsupprætti. Núverandi stofnlagnir rafveitu eru sýndar á skýringarupprætti í forsenduhluta greinargerðar.

Fráveita

Unnin hefur verið áætlun um hreinsun fráveituvatns þar sem gert er ráð fyrir að skolp verði sameinað í einni 700 m langri útrás til norðvesturs frá hreinsistöð við Ægisbraut. Fyrir liggur mat/útreikningur á dreifingu mengunar (saurkóligerla) miðað við mismunandi útrásir og 50-100% fjölgun íbúa. Á skýringarupprætti er sýnd markalína en utan hennar verður styrkur saurkóligerla minni en 100/100 ml í meira en 90% tímans miðað við 100% íbúafjölgun og eina útrás frá Ægisbraut. Áætlunin um hreinsun fráveituvatns, losun skolps og meðhöndlun seyru var unnin í samræmi við ákvæði reglugerðar um fráveitur og skolp nr. 798/1999.

Þann 1. janúar 2006 tók Orkuveita Reykjavíkur við rekstri fráveitukerfisins á Akranesi ásamt viðhaldi og framtíðaruppbyggingu þess. Gert er ráð fyrir að endurbótum til að uppfylla ákvæði áðurnefndrar reglugerðar um fráveitur og skolp verði lokið fyrir árslok 2008.

Dælu- og hreinsistöðvar fráveitu eru á svæðum I8-I11 sbr. kafla 3.3.8. Lega útrásar er sýnd á aðalskipulagsupprætti. Aðrar stofnlagnir fylgja fyrst og fremst götum og stígum og er ekki gerð grein fyrir þeim á skipulagsupprætti. Núverandi útrásir eru sýndar á skýringarupprætti í forsenduhluta greinargerðar.

Gagnaveita

Stofn- og dreifilagnir gagnaveitu fylgja götum og stígum og eru því ekki sýndar á aðalskipulagsupprætti. Núverandi stofnlagnir gagnaveitu eru sýndar á skýringarupprætti í forsenduhluta greinargerðar.

3.4.6. EFNISTÖKUSVÆÐI

Engin efnistökusvæði eru innan bæjarmarka.

3.4.7. LANDFYLLINGAR

Gert er ráð fyrir þrem landfyllingum á aðalskipulagsupprætti. Landfylling vegna Skarfatangahafnar miðast við frumhönnun Siglingastofnunar og er um 14 ha. Hafnir sem sem skip stærri en 1.350 tonn geta siglt um eru ávallt háðar mati á umhverfisáhrifum skv. 1. viðauka við reglugerð um mat á umhverfisáhrifum nr. 671/2000. Við hönnun hafnarinnar og mat á áhrifum framkvæmdarinnar á umhverfið skal gæta sérstaklega að sjávarstraumum og áhrifum þeirra t.d. á Langasand. Í deiliskipulagi hafnarsvæðis er gert ráð fyrir 1,7 ha. landfyllingu austan sementsbryggju.

Í Leyni austan Sólmundarhöfða er gert ráð fyrir rúmlega 3 ha landfyllingu sem að hluta verður nýtt fyrir íbúðarbyggð í tengslum við dvalarheimilið Höfða. Þar er þörf á endurnýjun sjóvarnargarðs vegna sjávargangs við Innesveg og nærliggjandi byggð. Hæðarsetningu lands og bygginga svo og fjarlægð frá nýjum varnargarði skal ákvarða í deiliskipulagi í samráði við Siglingastofnun þannig að gætt verði fyllsta öryggis m.t.t. flóða og sjávargangs.

Mannvirki til að verjast rofi á strandlengju, brimbrjóta, landfyllingar 5 ha eða stærri svo og önnur mannvirki sem falla undir 2. viðauka reglugerðar um mat á umhverfisáhrifum (liður h) ber að tilkynna til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar hvort viðkomandi framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

3.4.8. SKIPULAGI FRESTAÐ

Í svæðisskipulagi sveitarfélaganna sunnan Skarðsheiðar 1992-2012, sem felld hefur verið úr gildi, er gert ráð fyrir veglínu Grunnafjarðarleiðar, sem er eina leiðin til þess að stytta þjóðveginn milli Akraness og Borgarness. Ekki hefur verið tekin ákvörðun um lagningu vegarins. Á þessu stigi er tekið frá svæði fyrir breyttan þjóðveg og skipulagi þar frestað. Svæðið verður nytjað á sama hátt og hingað til en óheimilt er að

Á Sólmundarhöfða

skipuleggja þar landnotkun eða varanleg mannvirki sem staðið geti í vegi fyrir breyttum þjóðvegi. Á aðalskipulagsupprætti eru reið- og göngustígar þó sýndir innan svæðisins. Breytingar á skipulagi þeirra vegna lagningar vegarins verða gerðar um leið og vegurinn verður skilgreindur í aðalskipulagi.

3.5. BREYTINGAR

3.5.1. HELSTU BREYTINGAR Á FRAMSETNINGU SKIPULAGSUPPDRATTAR

- Breytt litanotkun í samræmi við ákvæði nýrrar skipulagsreglugerðar (400/1998).
- Afmörkun landnotkunarreita er almennt breytt yfir í að miðast við miðlínur aðliggjandi aðalgatna.
- Breytt skilgreining landnotkunarflokka
 - Iðnaðarsvæðum skipt í iðnaðarsvæði og athafnasvæði
 - Miðbæjarsvæði skilgreint þar sem áður var sýnd landnotkun hvernar lóðar fyrir sig.
 - Hafnarsvæði skilgreint sérstaklega, var áður flokkað sem iðnaðarsvæði
- Innra fyrirkomulag reita (t.d. íbúðarhverfa) ekki sýnt í aðalskipulagi. Leikvellir og lítil opin (græn) svæði innan íbúðarhverfa talin hluti viðkomandi landnotkunarreits og einungis sýnd í deiliskipulagi.
- Nokkur stofnanasvæði s.s. sambýli, sérhæfðar íbúðir og íþróttamannvirki verða sýnd sem hluti annarrar landnotkunar (íbúðarsvæði, opin svæði til sérstakra nota).

3.5.2. HELSTU BREYTINGAR Á LANDNOTKUN

- Hluti lóðar Sementsverksmiðjunnar, austurhluti sandþróarinnar, verður íbúðarsvæði á síðari hluta skipulagstímabilsins.
- SV-hluti svæðis milli Þjóðbrautar og Dalbrautar verður miðbær með áherslu á íbúðarbyggð.
- NA-hluti svæðis milli Þjóðbrautar og Dalbrautar verður svæði með blandaðri landnotkun, þ.e. notkun hvernar lóðar á reitnum verður ekki bundin á sama hátt og nú er.
- Afmörkun stofnanasvæða og opinna svæða til sérstakra nota er samræmd deiliskipulagi Safnasvæðisins og kirkjugarðsins í Görðum og deiliskipulagi

Stakkstæði á Breiðinni

skógræktarsvæðis og tjaldsvæðis í Garðalundi. M.a. er skilgreind kirkjulóð, svæði fyrir ótilgreinda stofnun, tjaldsvæði o.fl.

- V3 Bíóhöllin. Lóðin skilgreind sem svæði fyrir verslun og þjónustu í stað stofnanasvæðis.
- Sambýli, áður merkt sem stofnanasvæði, talin hluti íbúðarbyggðar.
- Íbúðir aldraðra við Höfða merktar sem íbúðarsvæði í stað stofnanasvæðis.
- Gert ráð fyrir íbúðarlóð fyrir aldraða sunnan dvalarheimilisins Höfða.
- Hafnarsvæði skilgreint – að hluta eftir deiliskipulagi og að hluta eftir starfsemi.
- Svæði dráttarbrautarinnar við Lambhúsasund sýnt sem hafnarsvæði í stað iðnaðarsvæðis.
- Tillaga um stækkun hafnarsvæðis, Skarfatangahöfn.
- Suður- og austurjaðrar athafnasvæðisins á Smiðjuvöllum (A10 og A11) skilgreindir sem blönduð landnotkun, athafnasvæði, verslun og þjónusta.
- Útlínur Skógahverfis endurskoðaðar.
- Smábýlabyggð (Vogahverfi) í Innsta-Vogi er felld út að frátalinni einni lóð.
- Íþróttasvæðið á Jaðarsbökkum sýnt allt sem „opið svæði til sérstakra nota”. Áður voru sundlaug og íþróttahús skilgreind sem stofnanasvæði.
- Afmörkun iðnaðarsvæðis í Höfðaseli breytt. M.a. tekið mið af gömlu urðunarsvæði sem takmarkar nýtingu svæðisins til byggingar.
- Aðveitustöð rafveitu flutt vestur fyrir Þjóðbraut á iðnaðarsvæði við Smiðjuvelli.
- Dregnar eru útlínur nýs iðnaðarsvæðis sunnan Höfðasels og nýs athafnasvæðis þar sunnan við, austan Þjóðveggar.
- Sorpförgunarsvæði fyrir óvirkan úrgang við Berjadalsá fært inn skv. fyrirliggjandi áætlunum.

- Svæði fyrir jarðvegslosun, moldartíppur, skilgreint sem íþróttasvæði. Gert verður ráð fyrir landslagsmótun sem hentað geti ákveðnum íþróttagreinum s.s. akstursíþróttum.
- Skilgreind hverfisverndarsvæði, með ströndinni, votlendissvæði við Innstavog og Miðvogslæk. Lagt er til að votlendi verði endurheimt í Innsta-Vogi.
- Þjóðminjaverndarsvæði skilgreind út frá niðurstöðum og tillögum í fornleifaskrá Fornleifastofnunar.
- Sýnt er meginstígakerfi, þ.e. net stofnstíga, útivistarstíga og reiðleiða.
- Felld er út reiðleið í gegn um íbúðarbyggðina í Jörundarholti. Tenging til austurs verður norðan byggðarinnar og við þjóðveg.
- Afmarkað er svæði fyrir breyttan þjóðveg, Grunnavogsleið, og skipulagi þar frestað.

3.6. MAT Á ÁHRIFUM SKIPULAGSTILLÖGUNNAR

Við gerð skipulagstillögunnar voru metin líkleg áhrif ákvarðana og stefnu í nokkum málaflokkum. Stuðst var við einfaldar samanburðartölur þar sem ólíkir kostir voru bornir saman m.t.t. umhverfisþátta og settra markmiða og niðurstöður nýttar við gerð skipulagstillögunnar.

Skarfatangahöfn er færð inn á aðalskipulag samkvæmt drögum Siglingastofnunar þrátt fyrir talsverð áhrif á strönd, minjar og bæjarmynd þar sem framkvæmdin skiptir meginmáli við uppbyggingu í sjávarútvegi og er líkleg til að styrkja stöðu og hlutverk Akraneshafnar sem fiskihafnar og úrvinnslustöðvar fyrir sjávarfang. Með gerð hafnarinnar opnast þróunarkostir í atvinnulífi bæjarins í samræmi við markmið bæjarstjórnar.

Smábýlabyggð í Vogahverfi við Innsta-Vog, sem gert var ráð fyrir í aðalskipulagi Akraness 1992-2012, er felld út. Byggðin tengist illa bænum og þjónustukerfum hans. Byggðin er líkleg til að valda meiri bílaumferð en íbúafjöldi gefur tilefni til auk þess sem hún gæti haft truflandi áhrif á aðliggjandi útivistarsvæði og náttúruverndarsvæði.

Uppbygging sérhæfðra bygginga fyrir aldraða, sem aðallega hefur verið við Dvalarheimilið Höfða, verður einnig í almennum íbúðarhverfum og á miðsvæðum. Það stuðlar að blöndun aldurshópa og gefur kost á markvissum endurbótum á bæjarmynd eldri hluta bæjarins.

Uppbygging verslunarklasa á Skagaverstúni getur haft neikvæðar afleiðingar fyrir gamla miðbæinn meðfram Kirkjubraut. Hins vegar hefur það verslunarmhverfi, sem þar er stefnt að, ákveðna og eftirsóknarverða eiginleika auk þess sem svæðið er sem næst í landfræðilegri miðju bæjarins. Gert verður ráð fyrir styrkingu og eflingu gamla miðbæjarins og skipulagi samfelldrar, blandaðrar byggðar milli Akratorgs og Skagaverstúns þar sem einnig verður gert ráð fyrir uppbyggingu.

Bornir voru saman ólíkir kostir á þéttleika nýrrar byggðar. Með þéttari byggð en reist hefur verið undanfarna áratugi fást betri möguleikar á að móta skjólgóða byggð með ákveðnum bæjarbrag og hefðbundnu bæjarumhverfi. Í nýjum hverfum innan þjóðveggar (Skógarhverfi) verður miðað við að þéttleiki byggðar verði að lágmarki um 20 íb/ha.

Einnig voru bornir saman nokkrir kostir á uppbyggingu íþróttamannvirkja, staðsetningu þeirra og áhrif á landnotkun, sem ekki leiddu til breytinga á skipulagi.

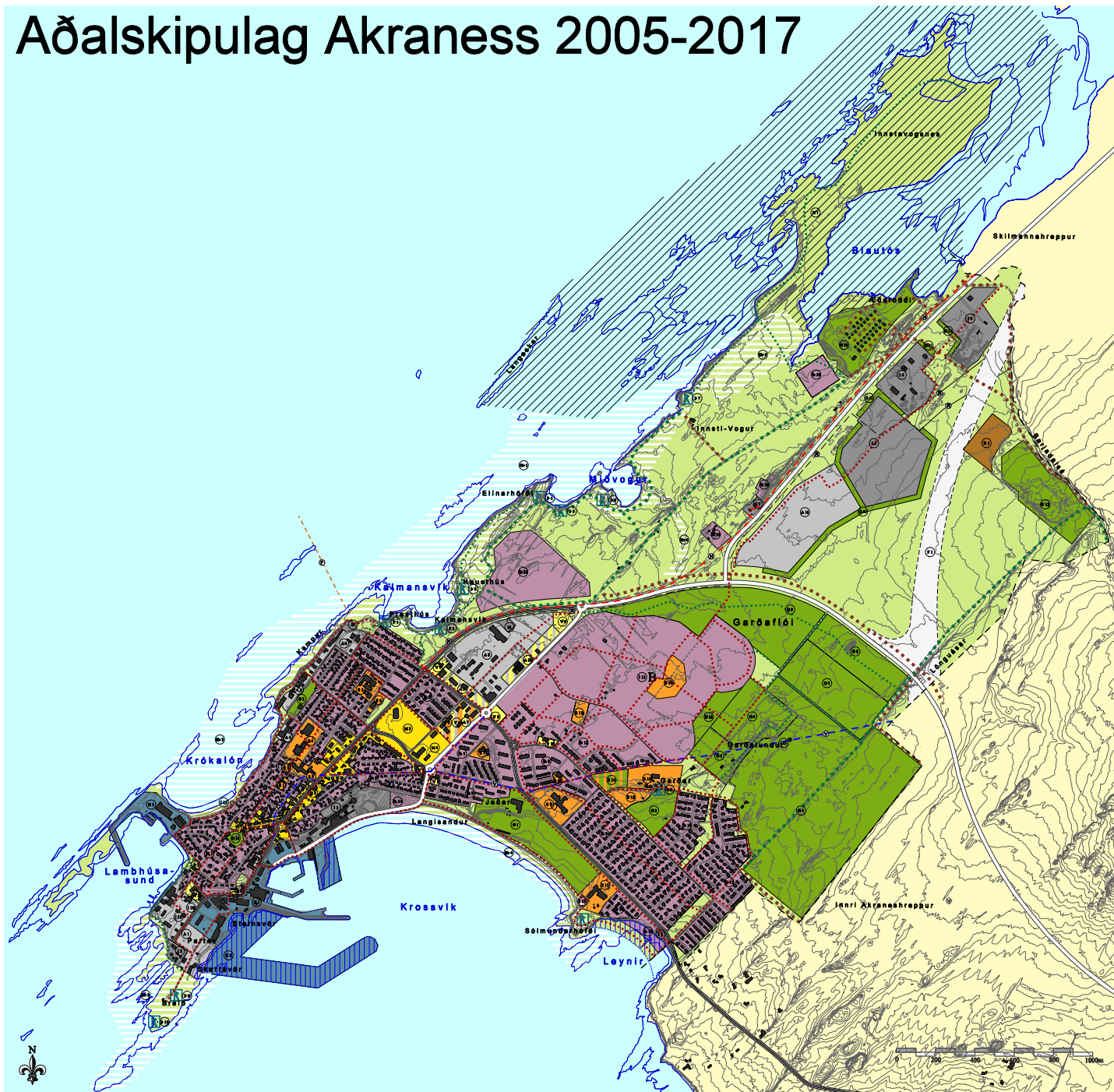
Líklegt er að ný byggð, sem fæst með endurnýjun byggðar og lagfæringu bæjarmyndar í eldri hluta bæjarins, leiði af sér minni umferð en byggð við jaðra bæjarins. Áhersla á stofnstíga, sem jafnframt eru reiðhjólaleiðir, ætti einnig að stuðla að minni bílaumferð þar sem kjöraðstæður eru til hjólreiða í bænum og hefð fyrir notkun reiðhjólsins sem samgöngutækis.

Umfangsmikil verndarsvæði eru skilgreind meðfram ströndinni þar sem saman fara náttúruvernd, minjavernd og verðmæt útivistarsvæði. Stefnt er að endurheimt votlendis við Innsta-Vog.

Til álita komu tveir staðir fyrir dælu- og hreinsistöð fráveitu, við Kalmansvík og við Ægisbraut. Báðir kostir miðuðu við sömu staðsetningu á útrásaropi og því enginn munur á þeim hvað snertir áhrif á viðtakann, sjóinn undan ströndinni. Vegna nálægðar við fyrirhugaða íbúðarbyggð norðan Kalmansvíkur er sá kostur felldur út og gert ráð fyrir dælustöðinni við Ægisbraut.

Í viðauka eru birtar þær samanburðartöflur sem unnið var með á vinnslustigi skipulagstillögunnar.

Aðalskipulag Akraness 2005-2017

SKÝRINGAR

LANDNOTKUN

- Mörk skipulagssvæðis
- Íbúðarsvæði
- Íbúðarsvæði, blönduð byggð
- Svæði fyrir þjónustustofnanir
- Miðsvæði, miðbær
- Veralunar- og þjónustusvæði
- Athafnasvæði
- Hafnarsvæði
- Iðnaðarsvæði
- Öbyggsvæði
- Opin svæði til sérstakra nota
- Sorpförgunarsvæði
- Hverfisverndarsvæði
- Náttúruverndarsvæði
- Landfylling
- Fomminjar
- ⊕ Merking landnotkunarreita
- Blönduð landnotkun
- Skipulagi frestað

ÞJÓNUSTUKERFI

- Stofnbraut
- Tengibraut
- ... Stofnstígur innan byggðar
- ... Megin útivistarstígur
- ... Megin útivistarstígur og reiðleið
- ... Reiðleið
- ⊖ Flutningsallur rafveitukerfis
- ⊖ Flutningsallur rafveitukerfis
- ⊖ Aðveituluðn hitaveitu
- ⊖ Aðveituluðn vatnsveitu
- ⊖ Útrás fráveitu

Aðalskipulag Akraness 2005-2017 sem auglýst hefur verið skv. 18. gr. skipulaga- og byggingarlaga nr. 73/1997 var samþykkt í bæjarsjórn Akraness þann 2006.

bæjarsjórnir Akraness

Aðalskipulag þetta var afgreitt af Skipulagsefnum til staðfestingar umhverfisráðherra þann 2006

Aðalskipulag þetta var staðfest af umhverfisráðherra þann 2006

Aðalskipulag þetta er staðfest með fyrirvara um niðurstöður mats á umhverfisáhrifum þeirra framkvæmda sem kunna að falla undir skvæði laga nr. 106/2000 m.s.br.

Skipulagsgögn: Forsendur, desember 2004, október 2005
 4.1 Aðalskipulagssuppráttur, 30. janúar 2006
 Greinargerð, stefna og skipulagsákvæði, 30. janúar 2006
 Sérupprættir í greinargerð dagsettir í október 2005:
 4.2.1 Stíga- og getnakerfi
 4.2.2 Stofnagnir, strandsvæði
 4.2.3 Náttúruvernd
 4.2.4 Minjavörnd

Aðalskipulag Akraness 2005-2017

4.1 Aðalskipulagssuppráttur, 30. janúar 2006

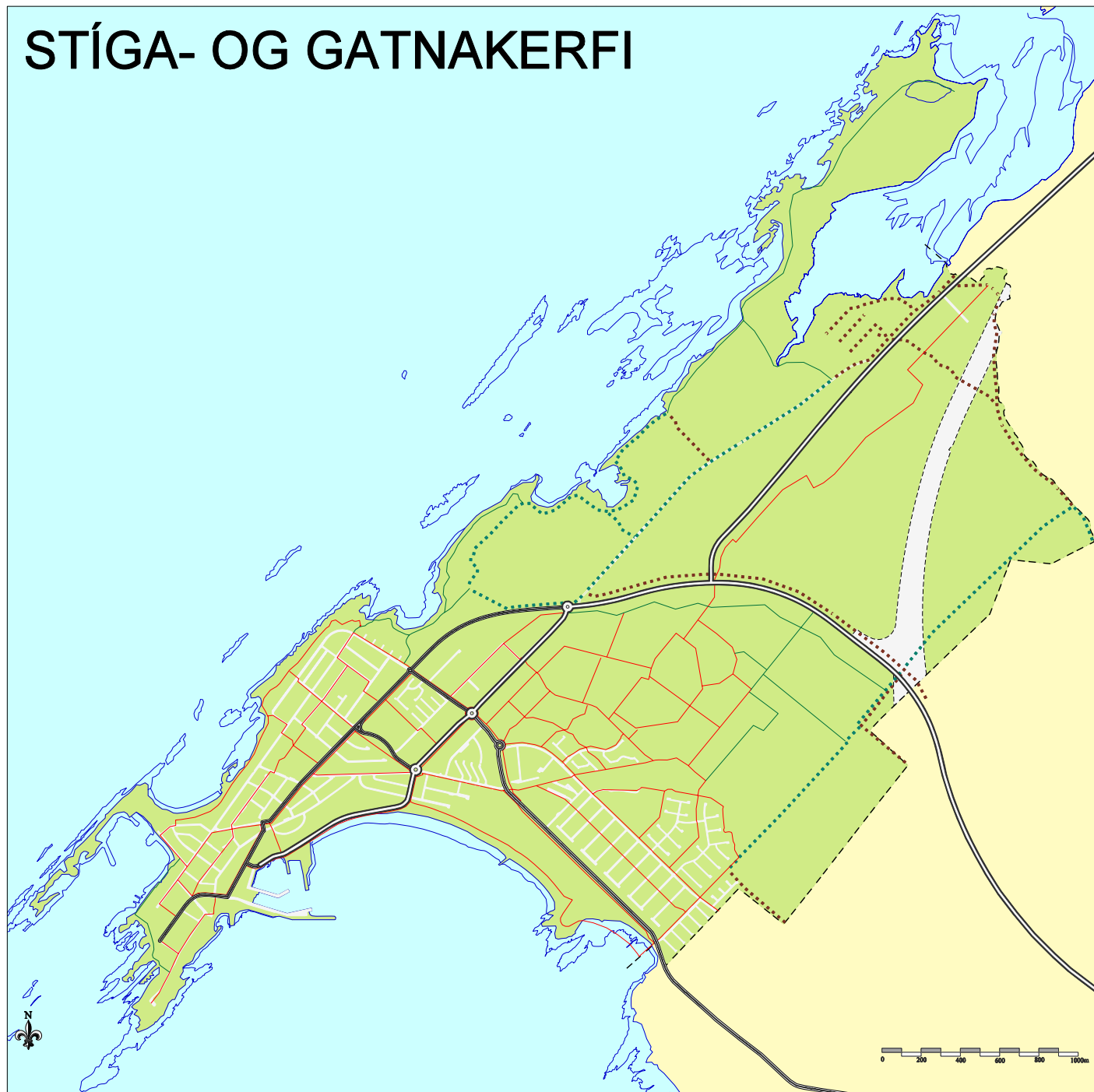
MKV: 1:10.000

Akraneskaupstaður
Tækni- og umhverfissvið

**TEKNISTOFA
ARKITEKTA**
GYLFI GÜBJÓNSSON
OG FÉLAGAR ehf.
ARKITEKTA FÉL
KAUFMANNS VITNAÐUR
SÍÐI 401 1998
HÉTTAFANG: ark@teknistofa.is
VÉPPANG: www.teknistofa.is

STÍGA- OG GATNAKERFI

SKÝRINGAR

- Stofnbraut
- Tengibraut
- Stofnstígur innan byggðar
- Megin útivistarstígur
- Megin útivistarstígur og reiðleið
- Reiðleið
- Skipulagi frestað, vegstæði
- Grunnafjarðarleiðar

Janúar 2006

Mkv.: 1:30.000

Aðalskipulag Akraness 4.2.1 Stíga- og gatnakerfi

Akraneskaupstaður
Tækni- og umhverfissvið

TEKNIstofa
ARKITEKTA
GYLFI GUÐJÓNSSON
OG FÉLAGAR ehf.
BÍRKINGUR FJ.
KAUFMANNS VENTURARVIG
105 AKUREYRI
2000-01-1998
NETTAFARI: arkni@akranes.is www.arkni.is

STOFNLAGNIR STRANDSVÆÐI

Þynningarsvæði. Utan þess er áætlað að náð verði umhverfismörkum skv. 2. lið fylgiskjals 2 við reglugerð um fráveitur og skolp nr. 798/1999.

0 200 400 600 800 1000m

16 Aðveitustöð rafveitu.
 17 Hitaveitugeymir við þjóðveg
 18 Dælu- og hreinsistöð fráveitu við Ægisbraut
 19 Dælustöð fráveitu við Leyni
 110 Dælustöð fráveitu við Breiðargötu
 111 Dælustöð fráveitu við Krókalón
 112 Vatnsveita, neysluvatnstankur
 113 Vatnsveita, geislahús

Mkv.: 1:30.000

Aðalskipulag Akraness

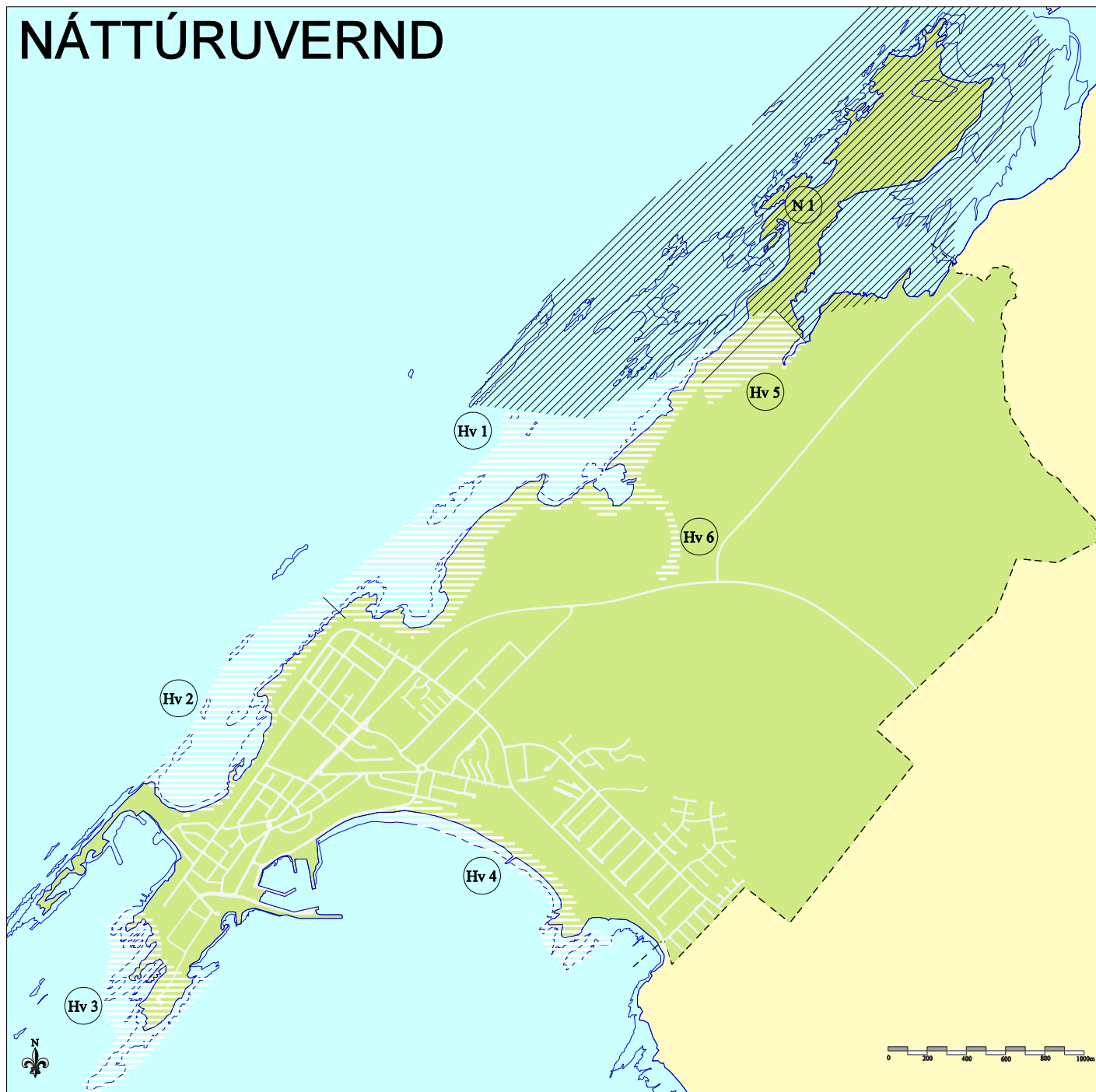
4.2.2 Stofnlagnir, strandsvæði

Akraneskaupstaður
Tækni- og umhverfissvið

**TEIKNISTOFA
ARKITEKTA**
GYLFI GUÐJÓNSSON
OG FÉLAGAR ehf.
arkitektar faí
KAUPANGI VÍÐRÁRVEG
666 AKUREYRI
SMÍ 401 0000

NÁTTÚRUVERND

SKÝRINGAR

- Friðland
- Hverfisvernd

- N 1. Blautós og Innstavogsnes eru friðlýst sem friðland skv. náttúruverndarlögum. Stærð svæðisins er 288 ha. Afmörkun friðlandsins á skipulagsupprætti er samkvæmt gögnum frá Umhverfisstofnun.
- Hv 1. Ströndin, Innsti-Vogur - Miðvogur - Kalmansvík, 50-200 m svæði meðfram ströndinni ásamt fjörum og skerjum. Svæðið er um 92 ha að stærð.
- Hv 2. Ströndin, Presthúshleini - Krókalón, allt svæðið innan skerja að byggð. Svæðið er um 40 ha að stærð.
- Hv 3. Ströndin, Víkur - Breið. Svæðið er um 28 ha að stærð.
- Hv 4. Langisandur, Sólmundarhöfði. Svæðið er um 18 ha að stærð.
- Hv 5. Votlendi við Innsta-Vog. Endurheimt votlendis. Svæðið er um 10 ha að stærð.
- Hv 6. Miðvogslækur. Svæðið er um 1,8 ha að stærð.

Október 2005

Mkv.: 1:30.000

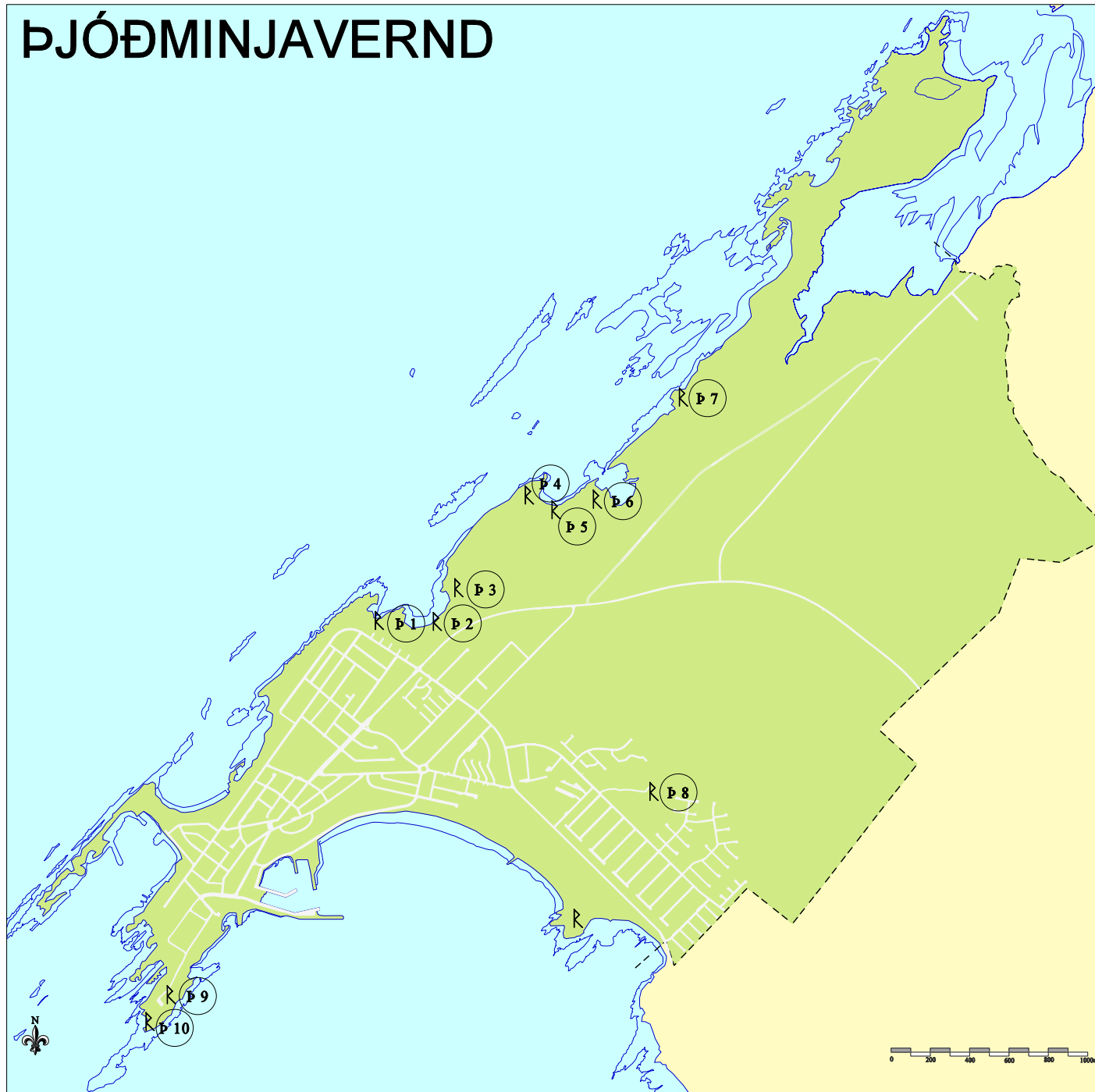
Aðalskipulag Akraness 4.2.3 Náttúruvernd

Akraneskaupstaður
Tækni- og umhverfissvið

**TEKNIstofa
ARKITEKTA**
GYLFI GUDJONSSON
OG FÉLAGAR ehf.
BÍTFÖRSKIR FÁI
KAUFMANNS VENTRAVIRDES
OG AÐLÖGUEYRI
800-461 1000
NETTAFARI: arkni@arkni.is www.arkni.is

ÞJÓÐMINJAVERNND

SKÝRINGAR

Minjastaður

- Þ 1. Presthús, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 2. Kalmansvík, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 3. Hausthús, Skúti, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 4. Elínarhöfði, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 5. Bakkabær, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 6. Miðvogur, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 7. Innsti-Vogur, bæjarleifar, útihús og garðlög.
- Þ 8. Garðar, bæjarhóll. Rannsóknarefni.
- Þ 9. Breiðin, stakkstæði. Minjar um horfna atvinnuhætti.
- Þ 10. Gamli vitinn byggður 1918

Október 2005

Mkv.: 1:30.000

Aðalskipulag Akraness 4.2.4 Minjavernd

Akraneskaupstaður
Tækni- og umhverfissvið

TEKNIstofa
ARKITEKTA
GYLFI GUÐJÓNSSON
OG FÉLAGAR ehf.
BÍRKIRSKIR FÁ
KAUFANDI VITTRAFRÆÐIS
OG AÐLÖGNA
880-451 1900
NETTAFAR: arkni@arkni.is www.arkni.is

5. KYNNING, AFGREIÐSLA OG SAMÞYKKT

5.1. KYNNING OG SAMRÁÐ

Í upphafi verks var leitað til lögboðinna samráðsaðila eftir gögnum, sjónarmiðum og samráði. Þau gögn sem bárust eru hluti forsendna skipulagsins og voru notuð við undirbúning og mótun skipulagstillögunnar. Jafnframt voru niðurstaða íbúðapings, sem haldið var í september 2003, og samþykkt Staðardagskrá 21 fyrir Akranes mikilvægar forsendur fyrir stefnumótun skipulagsins eins og rakið er í inngangi.

Kynningarfundur um drög að aðalskipulagi Akraness, stefnumörkun og landnotkun, var haldinn 23. febrúar 2005. Nokkrar ábendingar og athugasemdir bárust í kjölfar fundarins sem teknar voru til álita við endanlegan frágang skipulagstillögunnar.

18. maí 2005 var lögboðnum samráðsaðilum og aðliggjandi sveitarfélögum send skipulagstillagan til yfirferðar og umsagnar. Svör bárust frá eftirtöldum aðilum:

Fornleifavernd ríkisins	svar dags. 2. júní 2005
Orkuveita Reykjavíkur	svar dags. 8. júní 2005
Vegagerðin	svar dags. 6. júní 2005
Siglingastofnun	svar dags. 28. júní 2005
Umhverfisstofnun	svar dags. 24. ágúst 2005
Heilbrigðiseftirlit Vesturlands	svar dags. 14.10.2005
Innri Akraneshreppur	svar dags. 20.10.2005

Skipulagstillagan var send Skipulagsstofnun til yfirferðar 27. júní 2005. Svar stofnunarinnar er dagsett 25. júlí 2005. Nokkrar leiðréttingar og minni háttar breytingar voru gerðar til samræmis við athugasemdir og ábendingar samráðsaðila og Skipulagsstofnunar við lokafrágang tillögunnar til auglýsingar. Samvinnunefnd um gerð nýs svæðisskipulags sveitarfélaganna sunnan Skarðsheiðar var send tillagan til kynningar í október 2005.

5.2. AUGLÝSING OG AFGREIÐSLA ATHUGASEMDA

Tillaga að aðalskipulagi Akraness 2005-2017 var auglýst 30. nóvember 2005. Athugasemdafrestur var til 11. janúar 2006. Ein athugasemd barst.

Athugasemd frá Umhverfisstofnun dags. 6. janúar 2006 var tekin fyrir og afgreidd á fundi skipulags- og umhverfisnefndar 30. janúar 2006. Athugasemdir stofnunarinnar gáfu tilefni til lagfæringa á greinargerðartexta sbr. 5.3 auk þess sem lagt er til að tímasett markmið verði sett um varnir gegn mengun vatns og kortlagningu hávaða í bæjarlandinu og aðgerðaáætlun sbr. nýja reglugerð þar um. Athugasemd stofnunarinnar vegna landfyllinga gaf tilefni til minni háttar breytingar á afmörkun landnotkunarreits Íb16 við Leyni auk þess sem athugasemdir hennar munu verða hafðar til hliðsjónar við undirbúning og hönnun Skarfatangahafnar.

5.3. BREYTINGAR FRÁ AUGLÝSTRI TILLÖGU

Texti kafla 3.3.10 Sorpförgunarsvæði var endurskoðaður og uppfærður miðað við nýgerða svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs sem bæjarstjórn Akraness hefur samþykkt.

Texti um fráveitu í kafla 3.4.5 var endurskoðaður og uppfærður þar sem Orkuveita Reykjavíkur hefur tekið við rekstri, viðhaldi og uppbyggingu fráveitukerfisins á Akranesi og lokið er gerð áætlunar um hreinsun fráveituvatns, losun skolps og meðhöndlun seyrur.

Íbúðarsvæði Íb16 er minnkað á skipulagsuppdraetti og mörk þess dregin 60 m frá nýrri strandlínu. Svæðið verður 2,2 ha í stað 3 ha.

Svæði, þar sem skipulagi er frestað vegna Grunnafjarðarleiðar, er stækkað lítillega við suðurmörk þess til þess að auðvelda aðlögun að landslagi við hönnun vegarins.

5.4. SAMÞYKKT

Aðalskipulag Akraness 2005-2017 sem auglýst hefur verið
skv. 18. gr skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997
var samþykkt í bærstjórn Akraness
þann _____ 2006.

bærstjórinn á Akranesi

Aðalskipulag þetta var afgreitt af Skipulagsstofnun til staðfestingar
umhverfisráðherra þann _____ 2006

Aðalskipulag þetta var staðfest af umhverfisráðherra
þann _____ 2006

Aðalskipulag þetta er staðfest með fyrirvara um niðurstöður mats á umhverfisáhrifum þeirra
framkvæmda sem kunna að falla undir ákvæði laga nr. 106/2000 m.s.br

6. VIÐAUKI

6.1. MAT Á ÁHRIFUM SKIPULAGSTILLÖGUNNAR, SAMANBURÐARTÖFLUR

Hafnarsvæði

	1 Óbreytt hafnarsvæði	2 Nýr hafnargarður, Skarfatangahöfn og landfylling
Orka og auðlindir	0 Engin breyting	+ Stutt frá löndunarstað að vinnslustað og þaðan í útskipun fullunninnar vöru
Landslag og jarðmyndanir	+ Strönd óbreytt	- Klettaströnd og Seinsvör hverfur undir fyllingu. Mikil breyting á umhverfi á Breiðinni
Veðurfar, loftgæði	0 Engin breyting	? Sjólag: Kanna þarf áhrif á núverandi höfn (sbr. skýrslu Siglingastofnunar)
Náttúrufar, gróður og dýralíf	0 Engin breyting	? - Neikvæð áhrif á ströndina, sem nú er náttúrulegt umhverfi með minni háttar röskun vegna nálægðar atvinnufyrirtækja og sjóvarnargarða
Sjór, ár og vötn, vatnsbúskapur	0 Engin breyting	?
Byggð og bæjarmynd	0 Engin breyting	0/- Stórskorin mannvirki geta haft neikvæð áhrif á yfirbragð byggðarinnar.
Minjar	+ Engin breyting	- Steinsvör, upphaf útgerðar og þéttbýlismyndunar á Skaga, fer undir fyllingu. ? ATH aðrar minjar
Útivist	0 Engin breyting - Núverandi höfn rýfur hugsanlegan samfelldan útivistarstíg með ströndinni	- Strandlengjan öll er verðmætt og áhugavert útivistarsvæði. Rýfur hugsanlegan samfelldan strandstíg. 0 Breyting á ströndinni er á svæði

	1 Óbreytt hafnarsvæði	2 Nýr hafnargarður, Skarfatangahöfn og landfylling
		sem er illa aðgengilegt og lítið notað sem útivistarsvæði.
Umferð og öryggismál	? Uppskipun annarsstaðar gæti valdið aukinni umferð í gegn um bæinn	- Hugsanlega auknir landflutningar í gegn um bæinn vegna aukinna umsvifa á hafnarsvæðinu
Atvinnulíf,efna-hagur, samfélag	-? Núverandi höfn gæti verið takmarkandi þáttur í þróun og uppbyggingu fiskiðnaðar – ATH	+ Mikilvægt fyrir atvinnulífið, gefur kost á enn meiri uppbyggingu og umsvifum í fiskiðnaði. + Eykur vægi Akraness sem fiskihafnar og úrvinnslustöðvar
Samanburður við sett markmið	0 ATH	+ Styður við markmið um framþróun og uppbyggingu atvinnulífs og að fyrirtæki í matvælavinnslu verði leiðandi á heimsvísu - Getur unnið gegn markmiðum um bætta bæjarmynd og bæjarumhverfi
+ = jákvæð áhrif - = neikvæð áhrif 0 = engin eða óveruleg ? = áhrif óþekkt		
<i>Niðurstaða/mat</i>	Hafnarsvæði verður afmarkað í samræmi við drög Siglingastofnunar að Skarfatangahöfn. Við það opnast þróunarkostir í atvinnulífi bæjarins í samræmi við markmið bæjarstjórnar.	

Innsti-Vogur, Vogahverfi

	1 Smábýlabyggð í Vogahverfi	2 Óbreytt landnotkun, opið, óbyggt land.
Orka og auðlindir	- Byggðin er ótengd bænum > háð einkabílaumferð	0 Engin breyting
Landslag og jarðmyndanir	? Ath. hvort byggð hafi t.d. áhrif á votlendi.	+ Engin breyting + Styður við friðland í Blautósi og Innstavogsnesi
Veðurfar, loftgæði	0 Engin breyting	0 Engin breyting

	1 Smábýlabyggð í Vogahverfi	2 Óbreytt landnotkun, opið, óbyggt land.
Náttúrufar, gróður og dýralíf	? Ath. áhrif á fuglalíf 0/- Byggð breytir öllu gróðurfari á svæðinu	+ Engin breyting ? Ath. hvort núv. beit hafi neikvæð áhrif
Sjór, ár og vötn, vatnsbúskapur	0 Ath. votlendi - Ekki í tengslum við fráveiturkerfi. Rotþrær	+ Óbreytt, möguleg endurheimt votlendis
Byggð og bæjarmynd	+ Búsetukostur milli bæjar og sveitar - Ekki hefðbundið bæjarumhverfi með eiginleikum bæjar (nálægð við verslun, þjónustu, skóla o.s.frv.)	0 ? Ath. ásýnd bæjarins – aðkoma. Gæti byggðin bætt aðkomuna að bænum?
Minjar	? Ath. fornminjaskrá.	0
Útivist	- Byggð gæti rýrt útivistargildi aðliggjandi gönguleiða og friðlands + Byggðin nýtur nálægðar við áhugaverð útivistarsvæði	+ Viðheldur óbyggðu nánasta umhverfi verðmætra útivistarsvæða
Umferð og öryggismál	- Byggðin veldur meiri umferð en íbúðafjöldi gefur tilefni til vegna staðsetningar og þéttleika (gisin byggð)	0
Atvinnulíf,efna-hagur, samfélag	+ Búsetukostur sem höfðað gæti til nýrra íbúa > hugsanlegur aðflutningur - Ný byggð illa tengd bæjarlífinu, skólum, verslun og þjónustu - Dýr uppbygging, mikil fjárfesting fyrir fáar lóðir.	0 - Engin arðbær (reiknanleg) not af landinu ?ath
Samanburður við sett markmið	- Utan þjóðvegur - Stuðlar ekki að þéttingu byggðar + Eykur fjölbreytileika byggingarlóða	+ Vöxtur bæjarins verði innan þjóðvegur + Ný byggð styrkir jákvæða eiginleika bæjarumhverfisins
+ = jákvæð áhrif - = neikvæð áhrif 0 = engin eða óveruleg ? = áhrif óþekkt		
Niðurstaða/mat	Smábýlabyggð í Vogahverfi felld út úr aðalskipulagi.	

Húsnæðismál aldraðra

	1 Uppbygging húsnæðis fyrir aldraða á Sólmundarhöfða	2 Íbúðir aldr. byggðar í íbúðarhverfum og gamla bænum
Orka og auðlindir	?	+ Felur í sér þéttingu byggðar -(?) Ferðir að/frá þjónustumiðst.á Höfða
Landslag og jarðmyndanir	?	0
Veðurfar, loftgæði	0	0
Náttúrufar, gróður og dýralíf	0	0
Sjór, ár og vötn, vatnsbúskapur	0	0
Byggð og bæjarmynd	+ Húsaþyrpingin á Höfða styrkist enn frekar	+ Gefur kost á "viðgerðum" á sundarðri bæjarmynd t.d. við Kirkjubraut
Minjar	- Búsetuminjar á Sólmundarhöfða gætu verið í hættu	0
Útivist	+ Byggðin nýtur nálægðar við áhugaverð útivistarsvæði	+ Bærinn, miðbærinn, bæjarumhverfið, er verðmætt útivistarsvæði fyrir aldraða
Umferð og öryggismál	+ ?	+ ?
Atvinnulíf,efnahagur, samfélag	+ Hagræði af nábyli við þjónustumiðstöð - Aldraðir flokkaðir sérstaklega í afmarkaðan bæjarhluta	+ Sérhæfðar byggingar fyrir aldraða blandast inn um aðra byggð
Samanburður við sett markmið	+ Gert verði ráð fyrir íb.bygg. fyrir aldraða bæði við Höfða og innan um almenna íbúðarbyggð	+ Gert verði ráð fyrir íb.bygg. fyrir aldraða bæði við Höfða og innan um almenna íbúðarbyggð + Unnið skal að endurbótum á bæjarmynd m.a. með þéttingu byggðar
+ = jákvæð áhrif - = neikvæð áhrif 0 = engin eða óveruleg ? = áhrif óþekkt		
Niðurstaða/mat	Unnið verði bæði með uppbyggingu við Höfða og byggð í gamla bænum.	

Miðbær

	1 Gamli miðbærinn endurlífgaður með uppbyggingu, breytt áform um Skagaverstún	2 Nýr miðbær með verslunar-miðstöð á Skagaverstúni
Orka og auðlindir	- Akratorg ekki í göngufæri við nýju hverfin	+ Skagaverstún liggur nálægt landfræðilegri miðju íbúðarbyggðar fullbyggðs bæjar
Landslag og jarðmyndanir	0	0
Veðurfar, loftgæði	+ Hefðbundið bæjarumhverfi með sveigðum göturýmum er skjólgott	- Opin rými og stór bílastæði veita ekkert skjól utandyra
Náttúrufar, gróður og dýralíf	0	0
Sjór, ár og vötn, vatnsbúskapur	0	0
Byggð og bæjarmynd	+ Bæjarbragur, hefðbundið kaupstaðarumhverfi styrkist > hefur aðdráttarafl + “Andi staðarins” ljær bænum ákveðna eiginleika og sérkenni. Styrkist við uppbyggingu gamla bæjarins	- Stórgert umhverfi, að hluta iðnaðarumhverfi og gisin fjölbýlishúsahverfi einkenna hina landfræðilegu miðju + Verslunargata innandyrá hefur ákveðna eftirsókarverða eiginleika. Nýr “tengslapunktur” í bæjarlífinu - Verslunargata innandyrá er ekki opinn almenningur nema á afgreiðslutíma verslana. - Deiliskipulag gerir ekki ráð fyrir “hefðbundnu” bæjarumhverfi með jákvæðum eiginleikum þess
Minjar	+ Styrking gamla bæjarins byggist að hluta á gömlu byggðinni og endurreisn hennar - Einhver gömul hús gætu verið óviðeigandi og óhentug í miðbæ	- Gæti stuðlað að enn frekari niðurníðslu gamla bæjarins ?
Útivist	+ Lífandi miðbær með hefðbundnu bæjarumhverfi (götum, torgum, görðum) er eitt verðmætasta útivistarsvæði bæjarins	0 - ?

	1 Gamli miðbærinn endurlífgaður með uppbyggingu, breytt áform um Skagaverstún	2 Nýr miðbær með verslunar-miðstöð á Skagaverstúni
Umferð og öryggismál	- Erfitt að mæta ítrustu bílastæðakröfum í gamla bænum - Akratorg ekki í göngufæri við nýju hverfin	+ Einföld aðkoma með bíl, auðvelt að útbúa næg bílastæði - Umhverfið hvetur ekki til göngu
Atvinnulíf,efnahagur, samfélag	+ Bætt umhverfi í miðbænum getur styrkt stöðu Akraness sem ferðamannabæjar + Núverandi fjárfesting í fasteignum og rekstri í miðbænum nýtist áfram	+ Getur bætt stöðu Akraness sem verslunarstaðar, áhugaverð viðbót við verslunarmhverfið - Verðgildi eigna í gamla miðbænum gæti fallið, breyttar rekstrarforsendur þar
Samanburður við sett markmið	+ Gamli miðbærinn skal endurskipulagður sem þétt, lífleg, blönduð heildstæð byggð	+ Stefnt skal að því að meginhluti verslunar og þjónustu verði innan miðbæjarsvæðis

+ = jákvæð áhrif - = neikvæð áhrif 0 = engin eða óveruleg ? = áhrif óþekkt

<i>Niðurstaða/mat</i>	Gert verður ráð fyrir styrkingu og eflingu gamla miðbæjarins og skipulagi samfelldrar blandaðrar byggðar. Einnig verði gert ráð fyrir uppbyggingu á Skagaverstúni.
-----------------------	--

Þéttleiki nýrrar byggðar

	1 Þéttleiki 10-15 íb/ha	2 Þéttleiki 20-25 íb/ha
Orka og auðlindir	- Mikið land fer undir nýja byggð - Byggt fyrir hámarksuferð - alm.samgöngur óhagkvæmar	+ Þokkaleg landnýting + Bættar forsendur fyrir aðra umferð en bílaumferð svo og alm.samgöngur
Landslag og jarðmyndanir	-	+
Veðurfar, loftgæði	0 Skjólmyndun fæst með gróðri þegar frá líður	+ Mögulegt að móta skjólgóða byggð frá upphafi (þétt lág en ekki turnar)
Náttúrufar, gróður og dýralíf	0	0 (+Minni landþörf)
Sjór, ár og vötn, vatnsbúskapur	0	0 (+Minni landþörf)
Byggð og	+ Í samræmi við viðteknar venjur,	+ Möguleiki á mótun lifandi

	1 Þéttleiki 10-15 íb/ha	2 Þéttleiki 20-25 íb/ha
bæjarmynd	þekkt umhverfi + Gott olnbogarými, fjarlægð að nágrönnum - Hætta á samhengislausri byggð	bæjarumhverfis (ekki tryggt) - Gæti þótt "þröngt" - „Erfitt að líta til með búfé!"
Minjar	0	0
Útivist	0 - Að jafnaði lengra frá heimili að útivistarsvæðum (?)	0 (+Minni landþörf)
Umferð og öryggismál	+ Meiri dreifing umferðar, færri álagspunktar (?) - Meiri umferð	+ Forsendur fyrir minni umferð - Husanlega fleiri álagspunktar (Styttra gatnakerfi) miðað við sömu umferð og í 1)
Atvinnulíf,efna-hagur, samfélag	- Mikið land fer undir nýja byggð	+ Þokkaleg landnýting
Samanburður við sett markmið	+ Fyrirmyndaraðstæður fyrir fjölskyldufólk (?)	+ Unnið að "þéttingu byggðar" strax í upphafi
+ = jákvæð áhrif - = neikvæð áhrif 0 = engin eða óveruleg ? = áhrif óþekkt		
<i>Niðurstaða/mat</i>	Í nýjum hverfum innan þjóðveggar (Skógarhverfi) verður miðað við að þéttleiki byggðar verði um 20 íb/ha.	